

VIOLENȚA SEXUALĂ: ÎNTRE STIGMĂ ȘI JUSTIȚIE.

RAPORT DE MONITORIZARE 2025

Centrul de Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen: FILIA

Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul Centrului FILIA, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Autoare:

Andreea Bragă (coord.)

Cristina Praz

Adela Alexandru

Martie, 2025

Publicație realizată în cadrul proiectului *"Empowering Women: Shaping Politics for Equality"* finanțat de Ambasada Regatului Țărilor de Jos la București.

Această lucrare nu reprezintă în mod necesar poziția sau opiniile Ambasadei Regatului Țărilor de Jos la București și nici pozițiile oficiale ale membrilor personalului.

CUPRINS

1. INTRODUCERE	03
2. METODOLOGIA CERCETĂRII	05
3. STAREA DE FAPT	08
3.1 Aspecte legislative privind violența sexuală	
3.2 Violența sexuală raportată la poliție	
3.3 Accesul victimelor violenței sexuale la servicii	
3.4 Situația cauzelor privind infracțiuni sexuale aflate pe rolul parchetelor	
3.5 Situația cauzelor privind infracțiuni sexuale aflate pe rolul instanțelor	
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR PRIVIND ACCESUL VICTIMELOR VIOLENȚEI SEXUALE LA JUSTIȚIE	33
4.1 Perspective în cifre	
4.2 Perspective dincolo de cifre	
5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	71
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	78

1. INTRODUCERE

Violența sexuală rămâne un fenomen grav și subraportat la nivel european și național. Datele Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene arată că doar 1 din 8 victime ale violenței de gen raportează către autorități (FRA, 2024). Conform Indexului Egalității de Gen, 3% dintre femeile din Uniunea Europeană au raportat experiențe de violență fizică și/sau sexuală în ultimele 12 luni. Femeile tinere, cu vârste între 18 și 29 de ani, sunt cele mai vulnerabile, 7% dintre ele declarând că au fost victime ale violenței de gen în ultimul an. România are cea mai mare prevalență din UE, cu 9%, în comparație cu 2-5% în alte state membre (EIGE, 2024).

Violența sexuală este, de asemenea, un subiect marcat de tăcere și stigmatizare, iar multe dintre victime se confruntă cu rușine și frică, ceea ce le împiedică să ceară ajutor sau să raporteze agresiunile. În plus, dinamicile relațiilor violente sunt complexe, iar victimele se află adesea într-o poziție vulnerabilă, unde dependența emoțională, economică și chiar teama de repercusiuni le limitează opțiunile. Peste jumătate dintre români cred că violul poate fi justificat în anumite situații, cum ar fi dacă victima a băut alcool, s-a îmbrăcat provocator sau a mers acasă cu partenerul (Eurobarometrul 449, 2017). Aceste prejudecăți persistă, 29% considerând că o victimă aflată sub influența alcoolului sau drogurilor este cel puțin parțial responsabilă (Eurobarometrul 544, 2024).

Violența sexuală rămâne un subiect despre care nu vorbim suficient, iar această tăcere contribuie la perpetuarea prejudecăților.

În acest context, prezentul raport de cercetare își propune să evidențieze barierele juridice și instituționale cu care se confruntă supraviețuitoarele violenței sexuale în accesul la justiție. Raportul se adresează experților și profesioniștilor din domeniul violenței sexuale, inclusiv celor care activează în instituții publice, organizații ale societății civile, sistemul juridic sau serviciile de sprijin pentru victime. Totodată, este relevant pentru oricine este interesat de acest subiect, fie că este vorba de cercetători, activiști, jurnaliști, factori de decizie sau persoane preocupate de prevenirea și combaterea violenței de gen în societate.

2. METODOLOGIA CERCETĂRII

În elaborarea prezentului raport de cercetare am utilizat o abordare mixtă, folosind atât metode cantitative, cât și metode calitative pentru a obține o perspectivă detaliată asupra provocărilor întâmpinate de supraviețuitoarele violenței sexuale în accesul la justiție. Metodele calitative utilizate au inclus analiza documentelor relevante, incluzând hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), precum și rapoarte elaborate de Grupul de experți pentru combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO) și Organizația Națiunilor Unite (ONU). Aceste surse au fost selectate pentru a prezenta recomandările existente privind protecția victimelor violenței sexuale și a provocărilor întâmpinate în implementarea acestora, dar și cum poate fi îmbunătățit accesul victimelor la justiție. Abordarea cantitativă a constat în colectarea de date prin aplicarea unui chestionar online și prin solicitarea de date și statistici de la instituții publice, în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

Pentru a analiza barierele juridice și instituționale existente, am conceput și administrat un chestionar online adresat avocaterilor și avocaților, disponibil în perioada 27 ianuarie - 12 februarie 2025, prin intermediul platformei Google Forms. Chestionarul a fost structurat astfel încât să surprindă diverse aspecte ale fenomenului violenței sexuale, de la evaluarea nivelului de formare profesională pe acest subiect în instituțiile de învățământ și pregătire juridică, până la explorarea percepțiilor profesioniștilor cu privire la impactul violenței sexuale asupra grupurilor vulnerabile.

2. METODOLOGIA CERCETĂRII

De asemenea, au fost evaluate opiniile respondenților privind eficiența legislației în vigoare și necesitatea unor îmbunătățiri normative, precum și obstacolele cu care se confruntă supraviețuitoarele violenței sexuale în relația cu poliția, procurorii și instanțele de judecată. O altă dimensiune a chestionarului a vizat accesibilitatea și eficiența serviciilor de sprijin disponibile pentru supraviețuitoare (consilierea juridică, asistența psihologică și centrele specializate). Pe lângă întrebările cu răspuns închis, chestionarul a inclus și întrebări deschise, oferind respondenților posibilitatea de a formula sugestii pentru îmbunătățirea accesului la justiție și a mecanismelor de sprijin pentru victime. În total am colectat 84 de răspunsuri de la avocați din diferite județe ale României, care contribuie la conturarea unei imagini relevante asupra problemelor sistemice din domeniu, chiar dacă rezultatele nu sunt reprezentative la nivel național.

Complementar cu informațiile obținute prin acheta pe bază de chestionar, pentru a obține o imagine mai amplă asupra fenomenului, în ianuarie 2025 am formulat cereri de acces la informații de interes public către mai multe instituții relevante. Mai precis:

- Inspectoratului General al Poliției Române i-am solicitat informații statistice privind infracțiunile contra libertății și integrității sexuale (viol, viole asupra unui minor, agresiunea sexuală, agresiune sexuală asupra unui minor, coruperea sexuală a minorilor, racolarea minorilor în scopuri sexuale și hărțuirea sexuală), prevăzute de Codul Penal, raportate în anul 2024 și 2018-2021, defalcate pe județe și sectoarele Municipiului București.

2. METODOLOGIA CERCETĂRII

- Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție i-am solicitat să furnizeze informații privind cauzele soluționate în 2024 pentru infracțiuni de natură sexuală, rata trimiterii în judecată a agresorilor și durata medie a procesului penal în astfel de cazuri.
- Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) i-am solicitat date statistice despre victimele violenței domestice și violenței sexuale și accesul acestora la servicii sociale, defalcate pe județe.
- Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPCDA) i-am solicitat informații privind numărul de apeluri primite la numărul unic național 119, destinat raportării cazurilor de abuz sexual asupra minorilor, în anul 2024.
- Celor 10 centre de intervenție pentru victimele violenței sexuale, de la nivelul unităților de primiri urgențe din cadrul a zece spitale județene, am solicitat informații privind numărul de persoane care au beneficiat de serviciile lor.

Menționăm că această cercetare are un caracter exploratoriu și nu urmărește reprezentativitatea națională a rezultatelor. Numărul respondentelor și respondenților este limitat, iar distribuția geografică nu permite extrapolarea concluziilor la nivel național. Cu toate acestea, datele obținute oferă o perspectivă valoroasă asupra provocărilor sistemice, prin implicarea directă a avocaților, profesioniști cu experiență în asistarea supraviețuitorilor și a supraviețuitoarelor violenței sexuale și în navigarea proceselor judiciare. Astfel, considerăm că informațiile colectate și prezentate în acest raport contribuie la o mai bună înțelegere a deficiențelor existente și la identificarea unor posibile soluții/recomandări pentru îmbunătățirea accesului la justiție al victimelor violenței sexuale.

3. STAREA DE FAPT

3.1 ASPECTE LEGISLATIVE PRIVIND VIOLENȚA SEXUALĂ

Ca urmare a ratificării Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul)[1], România a avansat în ceea ce privește cadrul legislativ - introducerea ordinului de protecție și a ordinului de protecție provizoriu, operaționalizarea sistemului de monitorizare a agresorilor prin brățări electronice, prevederea obligației autorităților locale de a bugeta servicii destinate victimelor violenței domestice.

Cu toate acestea, există în continuare provocări referitoare la implementarea legislației, cât și aspecte care încă nu au fost armonizate cu prevederile Convenției de la Istanbul, cum ar fi lipsa analizării consimțământului în cazul infracțiunii de viol, lipsa incriminării căsătoriilor forțate, mutilării genitale a femeilor, avortului forțat și sterilizării forțate ca forme ale violenței de gen. Directiva (UE) 1385/2024 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice prevede, la rândul său, obligația statelor membre în ceea ce privește incriminarea unor forme specifice de violență împotriva femeilor, precum mutilarea genitală a femeilor, căsătoria forțată/ căsătoria timpurie sau între copii, partajarea neconsensuală de materiale intime sau manipulate, urmărirea cibernetică în scopul hărțuirii, hărțuirea pe internet, incitarea cibernetică la violență sau la ură precum și instigarea, complicitatea și tentativa la comiterea acestor infracțiuni. Statele au obligația ca în termen de trei ani de la adoptarea Directivei să transpună prevederile sale în legislația internă, adică până cel târziu la data de 14 iunie 2027.

[1] Convenția de la Istanbul: <https://rm.coe.int/168046253e>

3. STAREA DE FAPT

*"GREVIO îndeamnă autoritățile române să modifice prevederile Codului Penal, care acoperă violul și agresiunea sexuală și **să încorporeze pe deplin noțiunea de lipsă a consimțământului liber acordat**, conform articolului 36 din Convenția de la Istanbul și să se asigure că astfel de prevederi sunt aplicate efectiv în practică, de către organele de drept, procuratura și sistemul judiciar, inclusiv în absența rezistenței victimei și în cazul în care circumstanțele cauzei împiedică acordul valid"[2].*

Consiliul pentru Drepturile Omului din cadrul Organizației Națiunilor Unite atrage la rândul său atenția asupra faptului că în Codul Penal din România nu există o definiția a violului bazată pe lipsa consimțământului, "ceea ce poate conduce la o dependență excesivă de rezistența fizică în caracterizarea infracțiunii"[3].

În plus, Directiva (UE) 1385/2024 stabilește măsuri pentru protejarea victimelor violului și pentru asigurarea răspunderii penale a agresorilor, indiferent de existența sau retragerea unei plângeri prealabile. Conform alineatului (5), **„Statele membre trebuie să garanteze că investigarea și urmărirea penală a violului nu depind de depunerea unei plângeri de către victimă sau reprezentantul acesteia și că procedurile nu sunt întrerupte doar pe motivul retragerii plângerii.”**

[2] Raportul GREVIO: <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2024/04/Raport-de-evaluare-Grevio-RO.pdf>

[3] <https://docs.un.org/en/A/HRC/47/38/Add.1>, para. 74, pag.15.

3. STAREA DE FAPT

Raportul GREVIO[4] identifică o serie de probleme care necesită acțiuni urgente din partea autorităților pentru a respecta prevederile Convenției de la Istanbul, printre care continuarea eforturilor pentru înființarea centrelor de criză pentru viol și a centrelor de referință, armonizarea definiției "membrilor de familie" din Codul Penal cu prevederile Convenției, investigarea, urmărirea penală și sancțiuni adecvate în cazurile de violență împotriva femeilor, inclusiv prin creșterea nivelurilor de raportare.

Definiția conceptului de "membru de familie" din Codul Penal nu include relațiile dintre victimă și partener sau fostul partener, dacă aceștia nu locuiesc împreună.

Convenția de la Istanbul	Legea nr. 217/2003	Codul Penal
"violența domestică" va însemna toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, care survin în familie sau în unitatea domestică sau între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima; "	"violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima; "	Art. 199 alin. (1) Violența în familie: Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și art. 193-195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.[5] Art. 177: Membru de familie (1) Prin membru de familie se înțelege: a)ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude; b)soțul; c)persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.

[4] Idem.

[5] Art. 188 Omorul, Art. 189 Omorul calificat, Art. 193 Lovirea sau alte violențe, Art. 194 Vătămarea Corporală, Art. 195 Lovirea sau vătămările cauzatoare de moarte.

3. STAREA DE FAPT

Grupul de cauze M.G.C. c. României (M.G.C c. României, E.B. c. României, I.C. c. României, A.Ö. și H.Ö. c. României, A.E.J. c. României, T.M.V. c. României) a arătat existența unor probleme structurale în ceea ce privește investigarea și soluționarea cauzelor privind infracțiunea de viol, lipsa unei abordări prietenoase cu copiii victime, lipsa unei practici consistente la nivelul instanțelor judecătorești în ceea ce privește stabilirea validității consimțământului pe care îl poate da o victimă minoră, pentru a diferenția încadrarea între viol și act sexual cu un minor (M.G.C c. României) sau consimțământul pe care îl poate da o victimă cu dizabilități intelectuale (E.B. c. României).

Curtea Europeană a concluzionat că instanțele și parchetele au eșuat în a evalua capacitatea aplicanților de a da un consimțământ valid, că au constatat existența consimțământului doar raportat la comportamentul victimelor, la faptul că nu au opus rezistență fizică, cât și la reacțiile lor în timpul abuzului sexual și după abuz, fără a se raporta la expertiza psihologică. În plus, nu se poate constata că există o jurisprudență consecventă în cazurile de viol în lipsa unor violențe fizice.

Cea mai recentă analiză a Comitetului de Miniștri [6] în ceea ce privește punerea în executare a hotărârilor CEDO în grupul de cauze M.G.C. contra României a fost în ședința din 12-14 martie 2024, când au fost formulate o serie de recomandări, printre care faptul că:

- Sunt necesare informații suplimentare privind scopul și conținutul măsurilor practice și de consolidare a capacității autorităților din sistemul de justiție pentru asigurarea protecției și garanțiilor procedurale pentru copiii victime ale infracțiunilor.

3. STAREA DE FAPT

- Invită autoritățile române să își valorifice inițiativele și să se inspire din bunele practici dezvoltate de alte state membre, inclusiv cu sprijinul Consiliului Europei, pentru a dezvolta și implementa un model de justiție prietenos cu copiii, multidisciplinar și interinstituțional, ca răspuns la violența împotriva copiilor, inclusiv abuzul sexual.
- la act cu îngrijorare de constatările organismelor specializate ale Consiliului Europei, care confirmă concluziile anterioare ale Comitetului conform cărora persistă deficiențe în răspunsul dreptului penal la acuzațiile de viol asupra victimelor adulte, în special femei, și regretă profund faptul că evoluțiile pozitive raportate anterior de autorități în practica națională nu au fost consolidate.
- Îndeamnă autoritățile să elaboreze și să adopte, fără nicio întârziere suplimentară, măsuri adecvate și suficiente pentru a garanta ne-repetarea încălcărilor și, în acest context, să implementeze, de asemenea, măsuri și abordări specifice necesare pentru a asigura accesul efectiv la justiție al victimelor a căror capacitate poate fi afectată și care necesită, astfel, o vigilență deosebită și o protecție sporită în cadrul investigațiilor și procedurilor penale.

[6] Cea mai recentă analiză a Comitetului de Miniștri poate fi accesată aici:
[https://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec\(2024\)1492/H46-26E](https://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec(2024)1492/H46-26E)

3. STAREA DE FAPT

3.2 VIOLENȚA SEXUALĂ RAPORTATĂ LA POLIȚIE

Mai mult de 1 din 2 români consideră că violul este justificat în anumite circumstanțe: dacă victima a consumat băuturi alcoolice sau droguri, dacă era îmbrăcată provocator sau dacă a acceptat să meargă cu partenerul acasă (Eurobarometrul 449, 2017). Astfel de prejudecăți continuă să existe, 29% dintre români fiind de părere că o victimă care a trecut prin violență sexuală cât timp era sub influența alcoolului sau a drogurilor este cel puțin parțial responsabilă (Eurobarometrul 544, 2024). Deși sunt nenumărate prejudecăți în rândul societății despre victimele violenței sexuale, există o tendință de creștere a raportării violenței sexuale la poliție de la an la an, ceea ce poate indica o creștere a nivelului de conștientizare a diferitelor forme de violență în rândul populației.

În anul 2024 au fost înregistrate la poliție **1.271 infracțiuni de viol (cu victime adulte) față de 1.056 de astfel de infracțiuni înregistrate în 2023**, ceea ce indică o creștere cu 20% a numărului de raportări. [7]

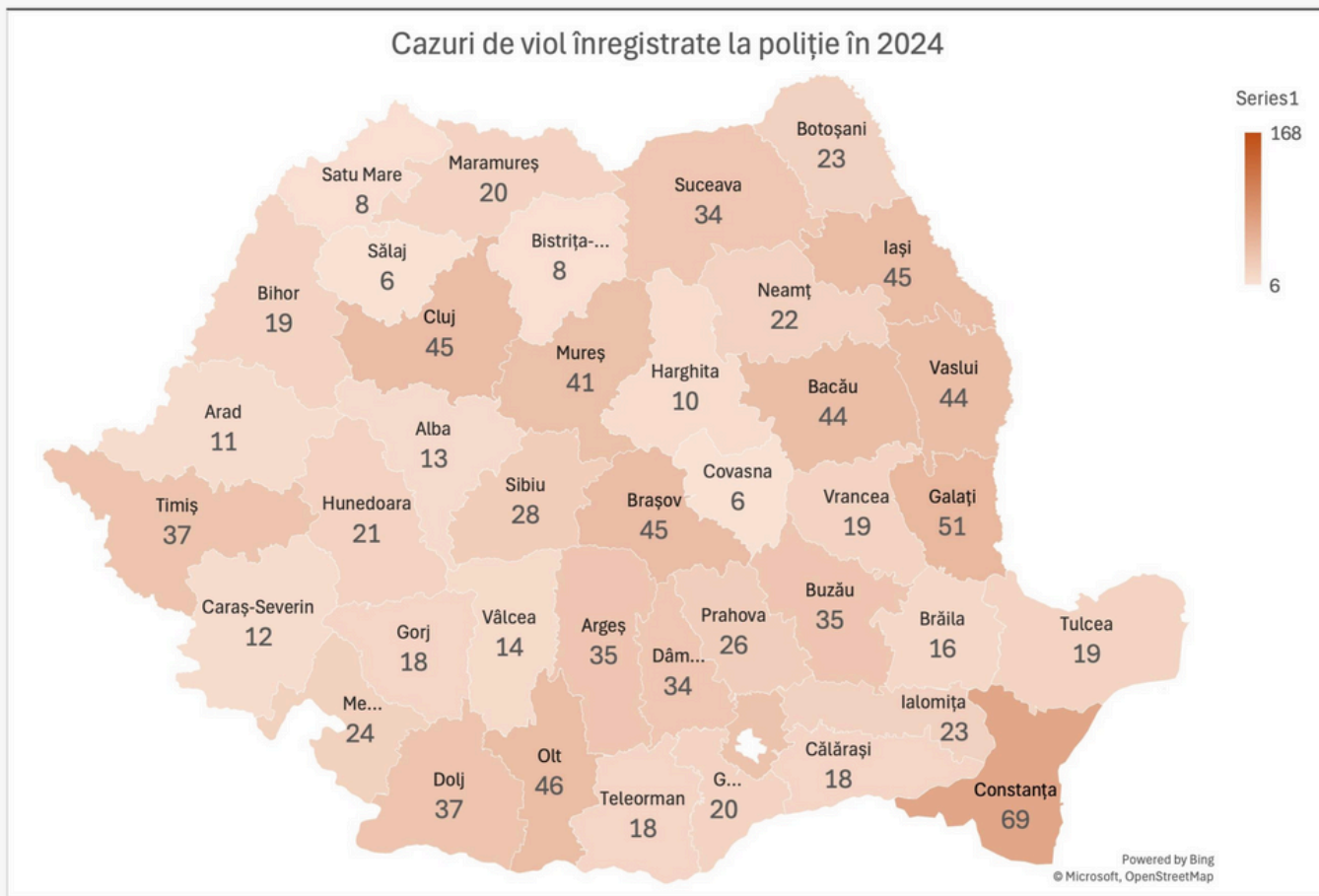
Din cele 1.271 de infracțiuni de viol, 132 au avut loc între membri de familie. **96% dintre victimele violului între membri de familie sunt femei, iar toți autorii sunt bărbați.** În 33 de cazuri autorul este soțul sau fostul soț al victimei, iar în 47 de cazuri autorul este actual sau fost partener al victimei.

victime ale violului între membri de familie

[7] Datele analizate în prezentul capitol au fost transmise de către Poliția Română prin răspunsurile 296.666/04.02.2024 și 296.807/24.02.2024 ca urmare a solicitărilor de informații formulate de Centrul FILIA în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

3. STAREA DE FAPT

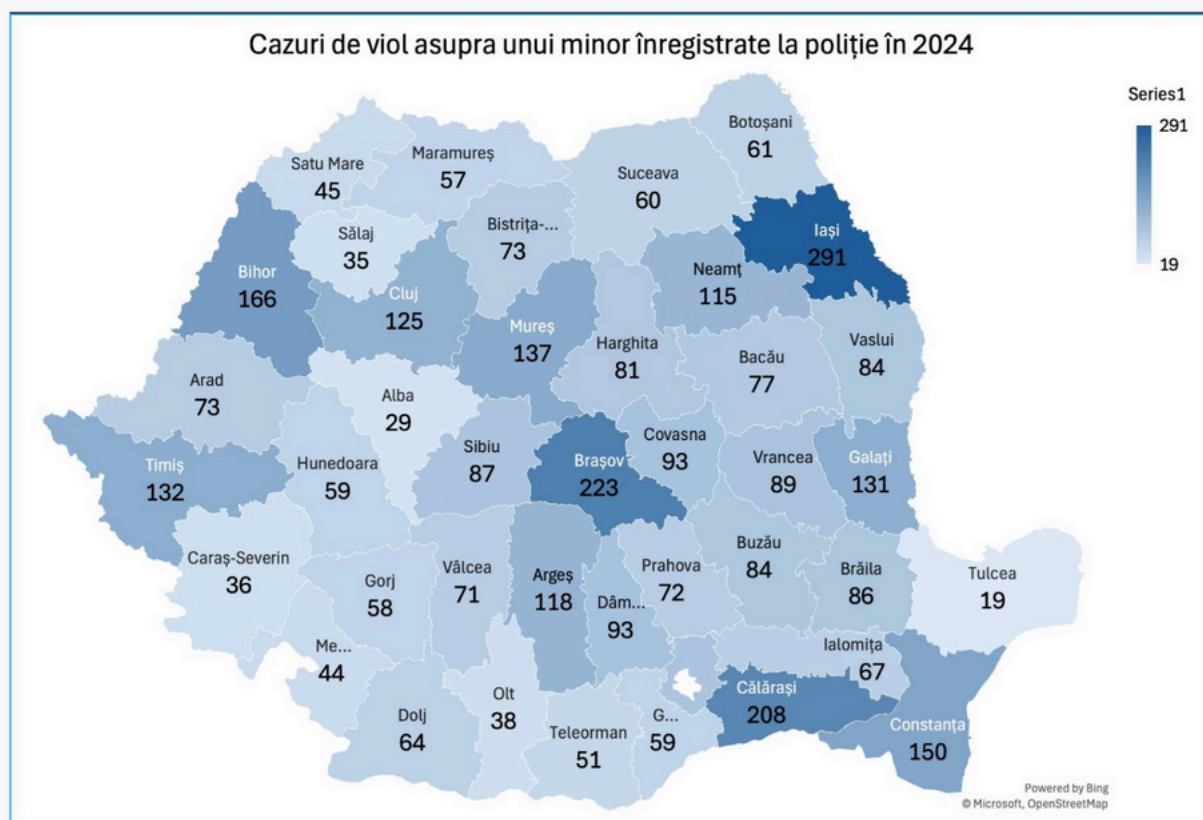
Pentru infracțiunile de viol săvârșite în afara relațiilor de familie, adică pentru 90% din totalul acestui tip de infracțiuni, poliția română nu colectează date dezagregate în funcție de gen și nu putem ști câte dintre aceste victime adulte sunt femei.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Viol	1.999	2.139	1.864	1.951	1.997	1.922	1.271
Din care asupra unui minor	770	779	726	795	869	866	-

3. STAREA DE FAPT

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Viol (cu victimă minoră)	770	779	726	795	869	866	3.999 [8]
Act sexual cu un minor	1.884	2.130	2.034	2.658	3.097	3.546	-

În cazul celor 3.999 de infracțiuni de viol asupra unui minor, **421 de victime sunt membri de familie, 27 de băieți și 394 de fete.** Victima îi este autorului actual sau fost partener în 206 cazuri, fiu/fiică în 100 de cazuri sau alte situații în 115 cazuri. 97% dintre agresori sunt bărbați.

*În București au fost înregistrate 271 de infracțiuni de viol asupra unui minor.

[8] În 2024 au fost înregistrate fapte care intră în conținutul noii infracțiuni de viol asupra unui minor.

3. STAREA DE FAPT

Tot în anul 2024 au fost înregistrate la poliție 628 de infracțiuni de agresiune sexuală și 934 de infracțiuni de agresiune sexuală asupra minorilor, 9 infracțiuni de determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori, 133 privind coruperea sexuală a minorilor, 105 cazuri de racolare a minorilor în scopuri sexuale și 30 de cazuri de hărțuire sexuală. Multe dintre formele de violență sexuală asupra minorilor ajung greu în atenția autorităților având în vedere relația de putere care există între autori (în majoritatea cazurilor adulți sau având diferențe de vârstă considerabile) și victime, cât și particularitatea vulnerabilităților pe care victimele minore le pot avea, cum sunt victimele minore cu dizabilități[9], care fac parte din familii cu posibilități materiale reduse sau care aparțin minorității rome. 1 din 8 fete și femei au trecut prin viol sau abuz sexual până la vârsta de 18 ani, conform estimărilor UNICEF[10].

Numai 421 de sesizări privind suspiciuni de abuz sexual produse asupra copilului au fost înregistrate în 2024 de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)[11], la 119 - linia telefonică unică la nivel național pentru copii.

[9] Un astfel de caz a avut loc chiar în instituția în care victima minoră cu dizabilități se afla în grija statului: <https://www.7iasi.ro/viol-intr-un-centru-de-plasament-din-iasi-victima-o-fata-de-14-ani-cu-dizabilitate-mentala/>

[10] UNICEF, 9 octombrie 2024, Comunicat de presă disponibil la adresa: <https://www.unicef.org/press-releases/over-370-million-girls-and-women-globally-subjected-rape-or-sexual-assault-children>

[11] Date furnizate de ANPDCA ca urmare a unei solicitări transmise de Centrul FILIA și formulată în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

3. STAREA DE FAPT

Având în vedere că numărul de plângeri privind diferitele infracțiuni contra libertății și integrității sexuale cu victime minore este mult mai mare și că multe dintre aceste infracțiuni rămân neraportate, considerăm necesară o campanie de promovare și informare a publicului larg privind această modalitate de a semnala suspiciunile de abuz sexual asupra copiilor.

3.3 ACCESUL VICTIMELOR VIOLENȚEI SEXUALE LA SERVICII

Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) pune la dispoziția victimelor linia telefonică de urgență 0800500333 pentru a semnala situații de violență domestică, trafic de persoane sau discriminare de gen/multiplă[12]. În anul 2024 au beneficiat de servicii la nivel național 12.985 de victime ale violenței domestice, dintre care 2.669 adulți (183 de bărbați și 2.486 de femei) și 10.316 minori (4.772 băieți și 5.544 fete), conform datelor înregistrate la nivelul Direcțiilor de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) și transmise către ANES[13]. 534 de minori și 43 de adulți victime ale violenței sexuale au beneficiat de servicii la nivel național în 2024[13]. Numărul victimelor care au accesat serviciile disponibile la nivel local este extrem de mic raportat la numărul intervențiilor poliției în cazuri de violență domestică (peste 130.000), cât și la numărul victimelor înregistrate de poliție ca urmare a plângerilor privind violența domestică (peste 60.000).

[12] Mai multe informații despre linia telefonică de urgență 080050033 pot fi accesate aici: <https://anes.gov.ro/asistenta-pentru-victime/call-center/>

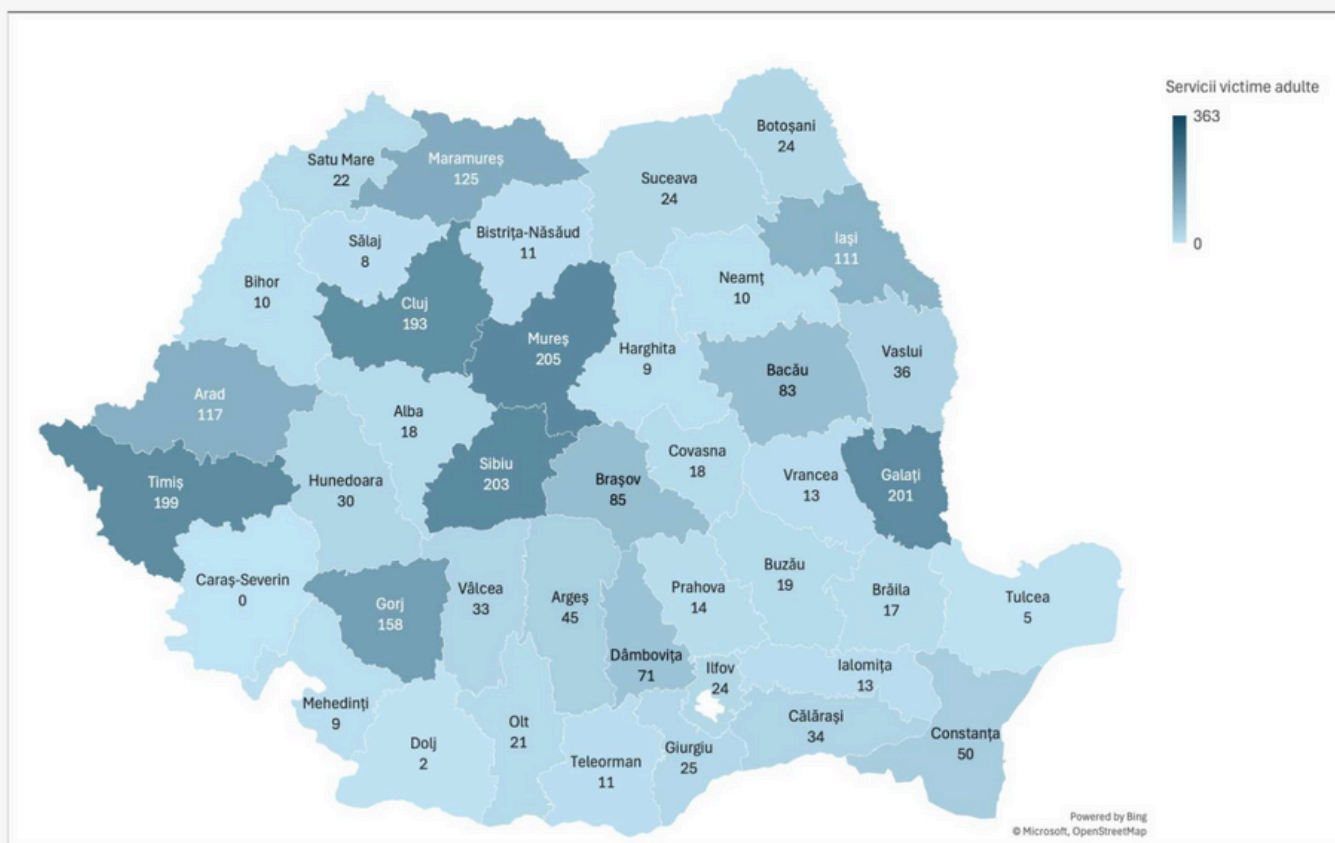
[13] Conform răspunsului nr. 777/6/CRP/03.03.2025 transmis de ANES ca urmare a unei cereri formulate în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

[14] Idem.

3. STAREA DE FAPT

Cu atât mai mult atunci când raportăm numărul supraviețuitoarelor violenței sexuale care au accesat servicii ale DGASPC raportat la numărul plângerilor înregistrate **(543 de minori victime ale violenței sexuale vs. 3.999 de infracțiuni de viol asupra unui minor înregistrate la poliție, respectiv 43 de adulți vs. 1.271 de infracțiuni de viol înregistrate la poliție).**

Câte persoane adulte au accesat servicii privind violența domestică în 2024

3. STAREA DE FAPT

Activitatea organizațiilor neguvernamentale cu expertiză în acordarea serviciilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice, precum și alocarea de fonduri publice pentru servicii destinate victimelor adulte ale violenței domestice sunt direct proporționale cu numărul de beneficiari raportați, așa cum am arătat și în Raportul de Monitorizare privind Violența împotriva Femeilor publicat în 2023[15]. Județele în care a fost raportat un număr mai mare de beneficiari adulți sunt județele în care există și organizații neguvernamentale active sau fonduri publice alocate - Mureș, Sibiu, Cluj, Galați, Timiș, București.

	NUMĂRUL PERSOANELOR ADULTE CARE AU BENEFICIAT DE SERVICII PRIVIND VIOLENȚA DOMESTICĂ ÎN BUCUREȘTI		
	TOTAL	BĂRBAȚI	FEMEI
BUCUREȘTI SECTOR 1	13	0	13
BUCUREȘTI SECTOR 2	231	15	216
BUCUREȘTI SECTOR 3	40	0	40
BUCUREȘTI SECTOR 4	46	3	43
BUCUREȘTI SECTOR 5	24	0	24
BUCUREȘTI SECTOR 6	9	0	9

Sursa datelor: ANES.

[15] Disponibil la adresa: https://centrulfilia.ro/new/wp-content/uploads/2023/12/Raport-monitorizare-VIF_2023_Centrul-FILIA.pdf

3. STAREA DE FAPT

La nivelul Bucureștiului însă putem vedea în continuare diferențe semnificative între cele șase sectoare, cele mai multe persoane adulte care au beneficiat de servicii pentru victimele violenței domestice fiind înregistrate în Sectorul 2.

În 2021 au fost înființate Centre de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale, la nivelul unităților de primiri urgențe din cadrul a zece spitale județene, cu scopul de a acorda o intervenție integrată, prin servicii gratuite, acordate în aceeași locație, de către o echipă multidisciplinară formată din medic/asistent medical, medic legist, psiholog, asistent social, polițist[16]. În iunie 2024 am transmis solicitări de informații către cele zece Centre de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale, numărul de persoane care au beneficiat de serviciile acestor centre fiind unul extrem de scăzut în perioada **ianuarie 2021 - mai 2024:**

Centru de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale	Număr beneficiari
Spitalul Universitar de Urgență București	24
Spitalul Județean de Urgență Bacău	0
Spitalul Județean de Urgență Brăila	3
Spitalul Județean de Urgență Constanța	1
Spitalul Județean de Urgență Craiova	2
Spitalul Județean de Urgență Piatra Neamț	15
Spitalul Județean de Urgență Satu Mare	1
Spitalul Județean de Urgență Sibiu	9
Spitalul Județean de Urgență Slobozia	5
Spitalul Județean de Urgență Timișoara	13

[16] Mai multe informații despre Centrul de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale pot fi accesate aici: <https://mfamilie.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/07/Anexa-2-Centrul-IVVS-003.pdf>

3. STAREA DE FAPT

În cadrul Spitalului Județean de Urgență Brăila nu mai există Centrul de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale "deoarece nu au fost înregistrate victime la UPU sau în ambulator"[17], protocolul de colaborare între instituții fiind desființat. Cu excepția Spitalului Județean de Urgență Sibiu și a Spitalului Județean de Urgență Brăila (unde nu mai există centru), răspunsurilor primite de la celelalte opt spitale sunt identice:

"Nu există personal angajat pentru a asigura exclusiv intervenția în cazuri de violență sexuală, fiecare persoană implicată afându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu."

"Nu există un buget anual alocat pentru acest centru de intervenție".

"Consilierea psihologică pentru victimele violenței sexuale este asigurată de psihologii clinicieni ai spitalului".

"Activitatea de intervenție pentru victimele violenței sexuale se realizează prin intermediul personalului deja existent în spațiul și la nivelul instituțiilor implicate în intervenție (servicii de asistență socială, poliție, servicii de medicină legală)."

Toate răspunsurile primite arată **inexistența finanțării publice** a serviciilor acordate victimelor pentru funcționarea acestor centre, cât și **lipsa personalului specializat** - aici fiind menționați doar psihologii clinicieni ai spitalului precum și parcurgerea unor seminarii pe acest subiect.

[17] Conform răspunsului 23091/04.06.2024 transmis de către spital ca urmare a unei cereri formulate în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

3. STAREA DE FAPT

Este important de menționat faptul că ANES, în parteneriat cu Institutul Est European de Sănătate a Reproducerii (IEESR), a organizat în 2023 un curs destinat furnizorilor de servicii medicale "Managementul clinic al victimelor violenței sexuale" în București, Satu Mare, Sibiu, Mureș, Bacău, Craiova, Timișoara[18], însă raportul de monitorizare nu precizează câte persoane au beneficiat de acest curs.

În ceea ce privește numărul victimelor violenței sexuale care au beneficiat de serviciile celor 10 Centre de Intervenție în 2024, acesta este extrem de mic - fiind înregistrate **numai 32 de victime la nivel național.**

Raportul de Monitorizare a Serviciilor Existente pentru Victimele Violenței Domestice și Agresori 2023 atrage atenția că site-urile Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului nu includ informații despre Centrele de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale și fiind servicii relevante pentru victimele violenței împotriva femeilor "o cale de acces pentru ele este esențială"[19]. Timpul petrecut de victime online pentru a identifica servicii de sprijin trebuie să fie cât mai mic pentru a nu risca expunerea acestora la pericol din partea agresorului sau la abandonarea căutărilor [20].

[18] Mai multe informații despre cursul în domeniul violenței sexuale aici: <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2025/01/Raport-de-monitorizare-a-stadiului-implementarii-Strategiei-%E2%80%99ESINERGIE-2021-2030-pentru-anul-2023.pdf>

[19] Săsărman, M.(coord.), 2023, Raport de Monitorizare a Serviciilor Existente pentru Victimele Violenței Domestice și Agresori 2023, p. 36, disponibil la adresa:<https://violentaimpotrivafemeilor.ro/wp-content/uploads/2023/07/RAPORT-SERVICII-VIF-2023.pdf>

[20] Idem.

3. STAREA DE FAPT

Raportul de monitorizare atrage atenția și asupra faptului că violența sexuală nu este prezentă în strategiile județene privind prevenirea și combaterea violenței domestice, iar existența centrelor pentru victimele traficului de persoane în unele județe nu pot fi doar ele considerate servicii pentru victimele violenței sexuale[21].

3.4 SITUAȚIA CAUZELOR PRIVIND INFRAȚIUNI SEXUALE AFLATE PE ROLUL PARCHETELOR

În anul 2024 s-au aflat pe rolul parchetelor 4.884 de cauze privind infracțiunea de viol. Dintre acestea, au fost soluționate 1.678 de cauze, reprezentând 34% din numărul total de cauze[22].

78% dintre cauzele de viol soluționate la nivelul parchetelor au fost soluționate prin clasare.

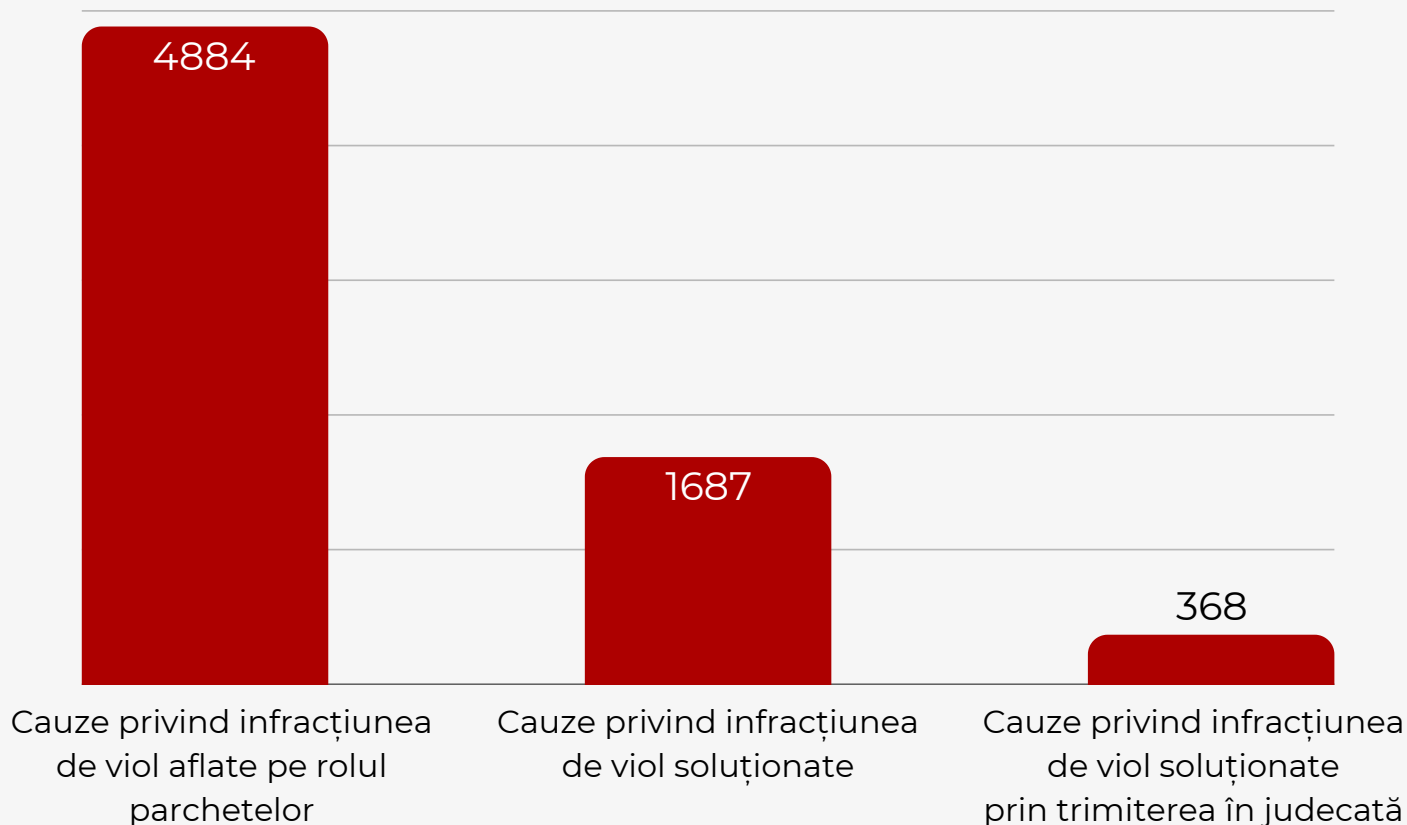
Doar 1 din 5 cauze de viol soluționate ajunge să fie trimisă în instanță.

[21] Idem.

[22] Datele analizate în prezentul capitol au fost transmise de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin răspunsul nr. 140/VIII-3/2025 ca urmare a solicitărilor de informații formulate de Centrul FILIA în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

3. STAREA DE FAPT

Cauze privind infracțiunea de viol

Se observă, din păcate, o tendință de creștere a procentului cauzelor de viol soluționate prin clasare comparativ cu anul 2023, când 73% dintre cauzele de acest tip soluționate au fost clasate[23]. Există mai multe criterii de clasare care împiedică începerea sau continuarea procesului penal, printre care faptul că fapta nu e prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege, nu există probe, a fost retrasă plângerea penală, a intervenit împăcarea sau a fost încheiat un acord de mediere (Art. 16 din Noul Cod de Procedură Penală).

[23] 1.223 de cauze de viol soluționate prin clasare în 2023 raportat la 1.679 de cauze de viol soluționate în anul respectiv. Datele au fost furnizate de Parchetul General ca urmare a unei solicitări a Centrului FILIA formulată în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

3. STAREA DE FAPT

Este esențial să înțelegem care sunt criteriile ce au stat la baza clasării acestor cauze pentru a putea identifica posibile soluții în vederea tragerii la răspundere penală a agresorilor și pentru a nu descuraja victimele violenței sexuale să raporteze autorităților aceste fapte.

Din cei 413 inculpați trimiși în judecată pentru viol, 409 sunt bărbați și 4 femei. Printre inculpații trimiși în judecată în 2024 sunt raportați de Parchetul General și 1 polițist și 1 magistrat.

Durata lungă de soluționare a cauzelor privind infracțiunile contra libertății și integrității sexuale și intervenirea prescripției descurajează victimele și scade încrederea acestora în justiție.

37 de cauze de viol au fost soluționate în 2024 după împlinirea termenului de prescripție, ceea ce înseamnă că agresorii nu mai pot fi trași la răspundere pentru faptele lor. Termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii infracțiunii și este diferit în funcție de durata pedepsei închisorii prevăzută pentru o anumită infracțiune. Începând cu data de 2 noiembrie 2020, prescripția nu mai înlătură răspunderea penală în cazul infracțiunilor de viol (art. 218) și de act sexual cu un minor (art. 220)[24]. Începând cu 1 iulie 2021 este adăugată și infracțiunea de agresiune sexuală în lista infracțiunilor pentru care prescripția nu mai înlătură răspunderea penală, iar cu data de 1 ianuarie se aplică și pentru noile infracțiuni de viol asupra unui minor (art. 218 indice 1) și agresiune sexuală asupra unui minor (art. 219 indice 1).

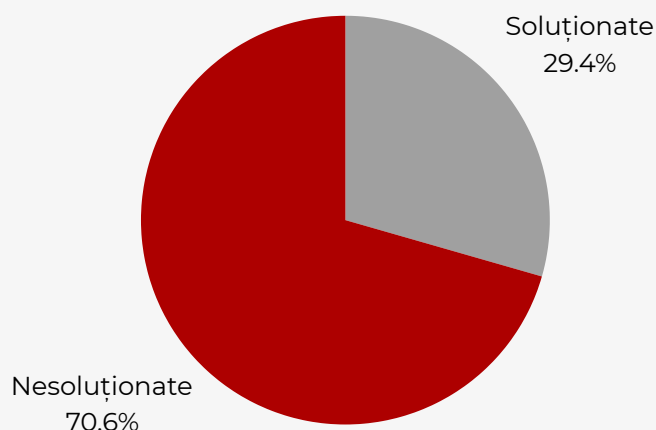
[24] Această prevedere a fost introdusă prin Legea nr. 217/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2020 privind Codul de Procedură Penală.

3. STAREA DE FAPT

Am făcut aceste precizări pentru a înțelege cum ne raportăm la prescripție în funcție de data săvârșirii infracțiunii, luând în calcul pedepsele prevăzute la aceeași dată pentru infracțiunea de viol, respectiv celelalte infracțiuni contra libertății și integrității sexuale, cât și ținând cont de legea de aplicare mai favorabilă. **Cele 37 de cauze de viol care au fost soluționate în 2024 după împlinirea termenului de prescripție ne indică faptul că putem lua în calcul o perioadă mai mare sau egală cu 8 ani de la săvârșirea faptei și până la împlinirea termenului de prescripție, deci aceste cauze se referă la fapte săvârșite în 2016 sau înainte de această dată.** Este nevoie de o analiză detaliată și date suplimentare pentru a înțelege în câte dintre aceste cauze putem discuta despre fapte săvârșite în trecut și raportate autorităților la o distanță mare de timp față de momentul săvârșirii faptelor sau despre o durată mult prea lungă de cercetare penală și eșecul autorităților în ceea ce privește tragerea la răspundere penală a agresorilor înainte de împlinirea termenului de prescripție.

În ceea ce privește infracțiunea de act sexual cu un minor, 6.619 astfel de cauze se aflau pe rolul parchetelor în 2024, din care 1.949 au fost soluționate (29%).

Cauze privind infracțiunea de act sexual cu un minor

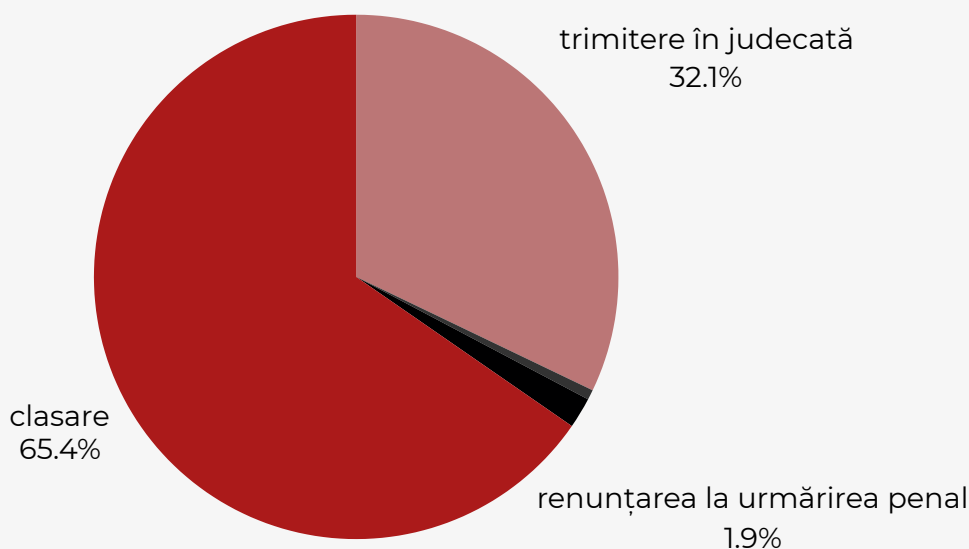
[25] Modificare prevăzută de Legea nr. 186/2021.

[26] Modificare prevăzută de Legea nr. 217/2023.

3. STAREA DE FAPT

Doar **626** de cauze de act sexual cu un minor au fost soluționate prin trimitere în judecată și **12** cauze prin sesizarea instanței prin acord de recunoaștere a vinovăției. În 37 de cazuri de act sexual cu un minor s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, iar 1.274 de cazuri de act sexual cu un minor au fost clasate. 27 de cauze au fost soluționate după împlinirea termenului de prescripție.

Cauze soluționate privind infracțiunea de act sexual cu un minor

În anul 2024 se aflau pe rolul parchetelor **3.711** cauze privind infracțiunile de viol asupra unui minor, agresiune sexuală săvârșită asupra unui minor și determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori[27].

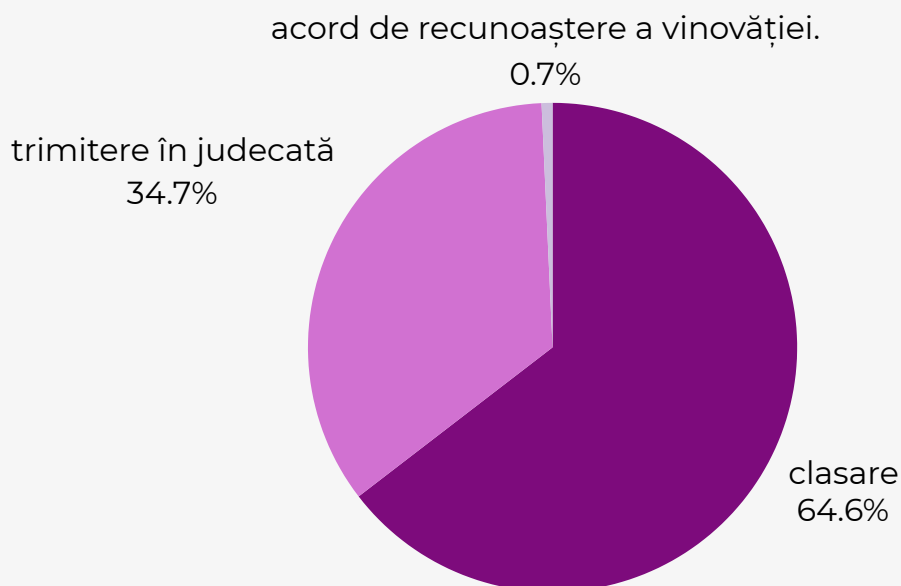
Dintre acestea, 1.112 cauze **au fost soluționate în cursul anului trecut**, reprezentând 30% din numărul total de cauze de acest tip aflate pe rolul parchetelor.

[27] Matricea de colectare a datelor privind infracțiunile sexuale aflate pe rolul parchetelor în 2024 nu include indicatorii privind noile infracțiuni 218[^]1, 219[^]1 și 219[^]2 separat, ci sunt calculați împreună.

3. STAREA DE FAPT

Dintre cauzele soluționate, **718 cauze au fost soluționate prin clasare (65%)** și doar 386 de cauze au fost soluționate prin trimitere în judecată, respectiv 8 cauze prin acord de recunoaștere a vinovăției.

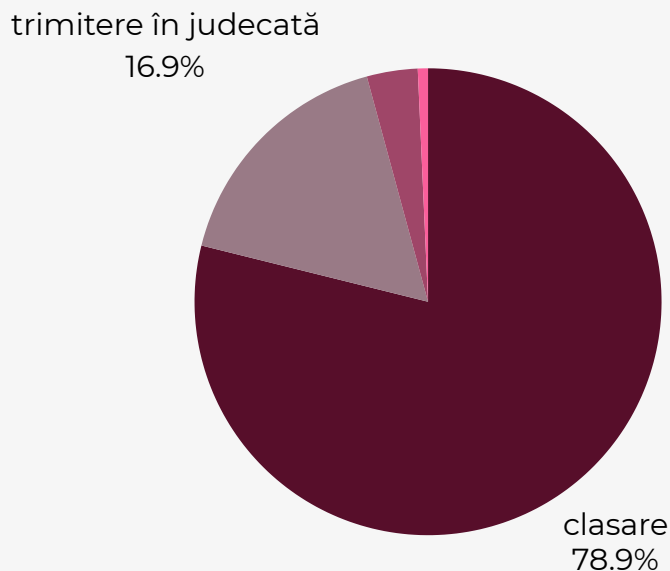
Cauze soluționate privind infracțiunile de viol asupra unui minor, agresiune sexuală săvârșită asupra unui minor și determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori

522 de cauze privind infracțiunea de corupere sexuală a minorilor se aflau pe rolul parchetelor, dintre acestea fiind soluționate 142 de cauze (27%) în cursul anului 2024. 24 de cauze au fost soluționate prin trimitere în judecată și 1 cauză prin sesizarea instanței prin acord de recunoaștere a vinovăției. 112 cauze de corupere sexuală a minorilor au fost clasate (79%) și în 5 cauze s-a dispus renunțarea la urmărirea penală.

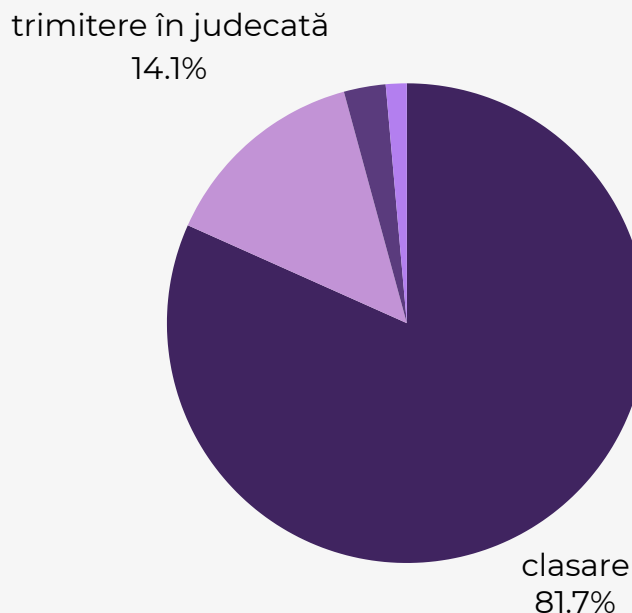
3. STAREA DE FAPT

Cauze privind infracțiunea de corupere sexuală a minorilor

Tot în anul 2024 se aflau **239 de cauze privind racolarea minorilor în scopuri sexuale**, 71 dintre aceste cauze fiind soluționate anul trecut (30%). 10 cauze au fost soluționate prin trimitere în judecată și 1 cauză prin sesizarea instanței prin acord de recunoaștere a vinovăției. 58 de cauze de racolare a minorilor în scopuri sexuale au fost soluționate prin clasare, reprezentând 82% din numărul total de cauze de acest tip soluționate și în două cauze s-a dispus renunțarea la urmărirea penală

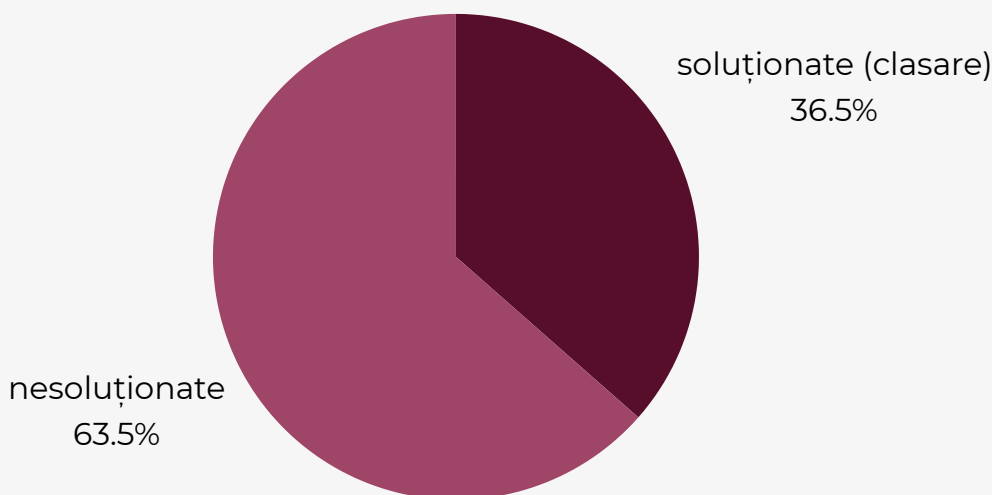
Cauze privind infracțiunea de racolarea minorilor în scopuri sexuale

3. STAREA DE FAPT

În ceea ce privește hărțuirea sexuală, toate cele 27 de cauze soluționate în anul 2024 au fost soluționate prin clasare, pe rolul instanțelor fiind în total 74 de cauze de hărțuire sexuală.

Cauze privind infracțiunea de hărțuire sexuală

Chiar dacă în ultimul an problematica hărțuirii sexuale a fost puternic mediatizată, în special privind cazuri săvârșite în mediul universitar[28], numărul plângerilor penale privind hărțuirea sexuală rămâne în continuare scăzut.

[28] Mai multe informații despre cazurile de hărțuire sexuală în mediul universitar, mediatizate în 2024, aici: <https://hotnews.ro/cazul-bulai-modificarea-legea-sesizarile-privind-hartuirea-sexuala-nu-vor-mai-fi-clasate-ci-trimise-de-indata-la-politie-si-parchet-1828311>

3. STAREA DE FAPT

3.5 SITUAȚIA CAUZELOR PRIVIND INFRAȚIUNI SEXUALE AFLATE PE ROLUL INSTANȚELOR

În anul 2024 se aflau pe rolul instanțelor de judecată, pentru toate stadiile procesuale, **1.953 de cauze privind infracțiunea de viol**, din care nou intrate 1.299 de cauze. **1.101 cauze de viol au fost soluționate în cursul anului 2024**, reprezentând 56% din numărul total de cauze de acest tip[29].

1.104 cauze de viol se aflau în primul stadiu procesual, la judecata în fond, dintre care nou intrate în 2024 fiind 651 de cauze de viol. **Durata medie de soluționare la judecata în fond este de 325,8 zile.**

În anul 2023 se aflau pe rolul instanțelor de judecată, pentru toate stadiile procesuale, 1.648 de cauze privind infracțiunea de viol, din care **au fost soluționate 1.022 de cauze**[30]. În ceea ce privește numărul de persoane condamnate pentru infracțiunea de viol, am extras datele disponibile în baza de date a Institutului Național de Statistică, cele mai recente date fiind pentru anul 2023 - **numărul de persoane condamnate definitiv fiind de 231.**

[29] Datele privind cauzele aflate pe rolul instanțelor în anul 2024 au fost transmise de Ministerul Justiției prin răspunsul nr. 4243/2025/28.01.2025 ca urmare a unei solicitări de informații formulată de Centrul FILIA în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

[30] Conform răspunsului nr. 7011/07.02.2024 transmis de Ministerul Justiției ca urmare a unei solicitări de informații formulată de Centrul FILIA în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

3. STAREA DE FAPT

Constatăm o tendință de scădere a numărului de persoane condamnate definitiv pentru infracțiunea de viol comparativ cu anii anteriori (264 de persoane condamnate definitiv în 2022, respectiv 546 de persoane condamnate definitiv în 2021)[31].

Nu există încă posibilitatea de a urmări ce se întâmplă cu un dosar din momentul înregistrării plângerii la poliție, intrării cauzei pe rolul parchetelor și ulterior la nivelul instanțelor de judecată pentru a putea analiza durata procesului pe care o supraviețuitoare a violenței sexuale trebuie să îl parcurgă până când poate vedea că justiția a fost îndeplinită și agresorul răspunde în fața legii pentru faptele sale.

Din datele analizate în acest raport de cercetare putem trage concluzia că există o perioadă lungă de timp (uneori chiar conducând la prescrierea faptelor) în care este esențială existența unor servicii de sprijin pentru supraviețuitoarele violenței sexuale, pentru a nu fi descurajate în tot acest demers.

[31] Date disponibile în baza de date a Institutului Național de Statistică, Tempo Online, JUS104D - Persoane condamnate definitiv pe categorii de infracțiuni, Infracțiuni contra persoanei - viol (ca infracțiune cea mai gravă în cazul persoanelor condamnate pentru mai multe infracțiuni).

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR PRIVIND ACCESUL VICTIMELOR VIOLENȚEI SEXUALE LA JUSTIȚIE

Așa cum am arătat deja, accesul victimelor violenței sexuale la justiție rămâne un subiect complex, marcat de multiple bariere juridice și instituționale. Pentru a înțelege mai bine aceste obstacole, am conceput un chestionar online adresat avocaților. Prin acest demers, ne-am propus să înțelegem mai bine percepțiile acestora asupra nivelului de pregătire profesională pe tema violenței sexuale, asupra legislației în vigoare și dificultățile întâmpinate de victime în interacțiunea cu autoritățile. Chestionarul a fost completat de 84 de avocați din diverse județe ale României, oferind o perspectivă valoroasă asupra problemelor sistemice din acest domeniu.

Am ales să împărțim analiza datelor în două secțiuni distincte „Perspective în cifre” și „Perspective dincolo de cifre” pentru a avea o imagine completă. Răspunsurile închise ne permit mai degrabă să identificăm tendințele generale, distribuții statistice și modele de percepție, în timp ce răspunsurile deschise adaugă context, nuanțe și experiențe directe ale avocaților în asistarea victimelor, ajutându-ne să înțelegem mai bine obstacolele întâlnite în practică și propunerile avocaților pentru îmbunătățirea accesului la justiție pentru victimele violenței sexuale. Considerăm astfel, că această abordare combinată ne permite să oferim o analiză completă și echilibrată a datelor colectate.

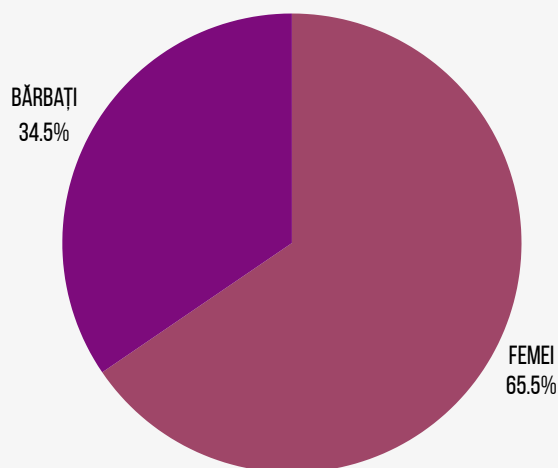
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

4.1 PERSPECTIVE ÎN CIFRE

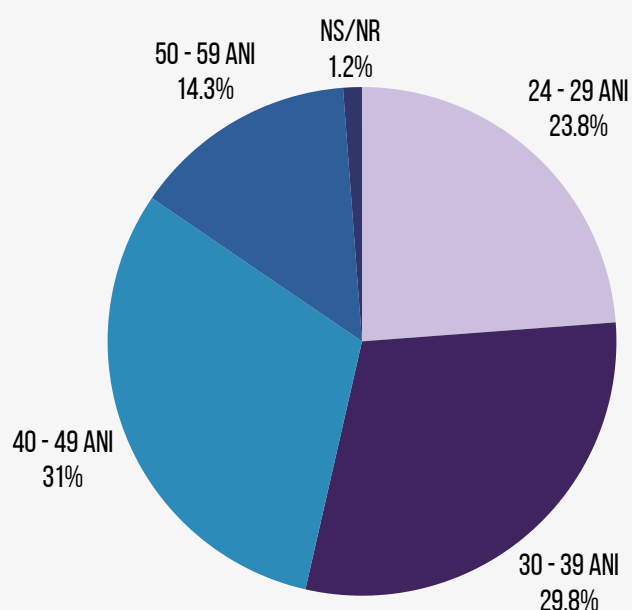
Această secțiune, așa cum am explicat anterior, este dedicată analizei răspunsurilor la întrebările închise. Vom examina, așadar, răspunsurile structurate care reflectă opiniile avocaților referitoare la pregătirea profesională, cadrul legislativ existent, barierele întâmpinate în sistemul de justiție și serviciile disponibile pentru victimele violenței sexuale.

În ceea ce privește profilul respondenților, majoritatea sunt femei (65%), iar cele mai multe se încadrează în categoriile de vârstă 40-49 de ani (31%), 30-39 de ani (30%), respectiv 24-29 de ani (24%).

Genul respondenților

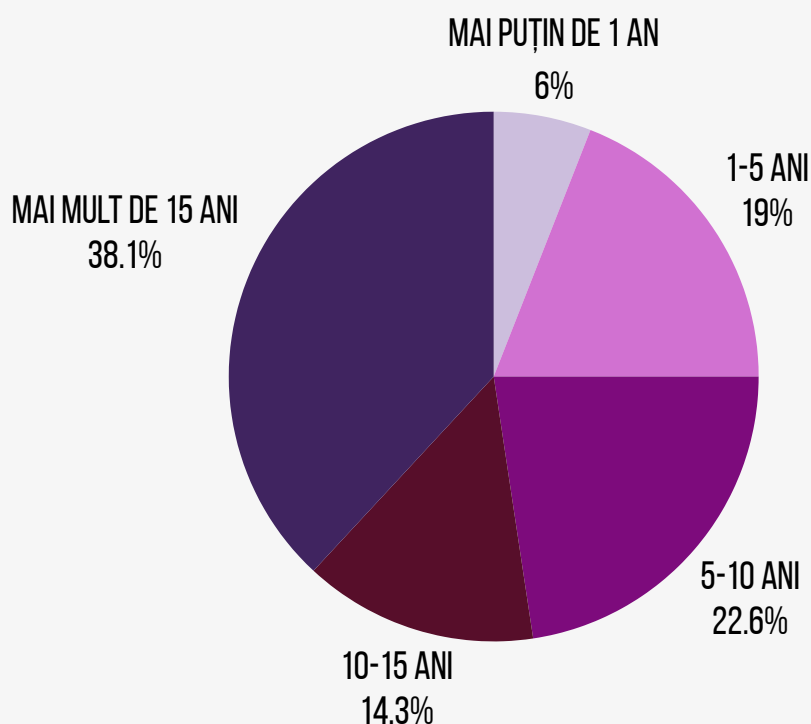
Vârsta respondenților

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

În ceea ce privește experiența profesională, majoritatea respondeților (38%) au peste 15 ani de experiență/vechime, ceea ce indică un nucleu important de profesioniști cu expertiză solidă în domeniu. Un sfert (23%) se încadrează în categoria 5-10 ani de experiență, iar 19% sunt în primii 1-5 ani de activitate. Doar 6% sunt debutanți, cu mai puțin de un an experiență.

Experiența profesională

Referitor la distribuția activității profesionale, majoritatea respondeților își desfășoară activitatea în București (49 de persoane, adică 58% din total). Alte județe cu o prezență semnificativă sunt Iași (7 persoane, 8%), Bihor (5 persoane, 6%) și Cluj (4 persoane, 5%) dar și altele.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

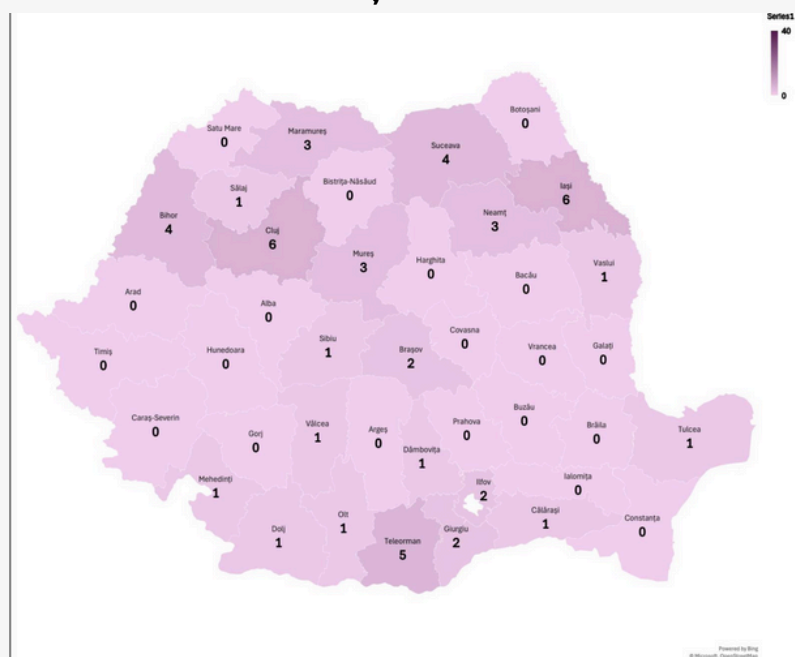
În ce județ vă desfășurați activitatea în mod curent?

***49 dintre respondenți își desfășoară activitatea în București.**

Întrebate fiind de județele în care au asistat/reprezentat victime ale violenței sexuale, Bucureștiul este din nou pe primul loc (44%), urmat de Cluj, Teleorman, Suceava și altele.

În ce județe ați asistat/reprezentat victime ale violenței sexuale?

***40 dintre respondenți au asistat victime în București.**

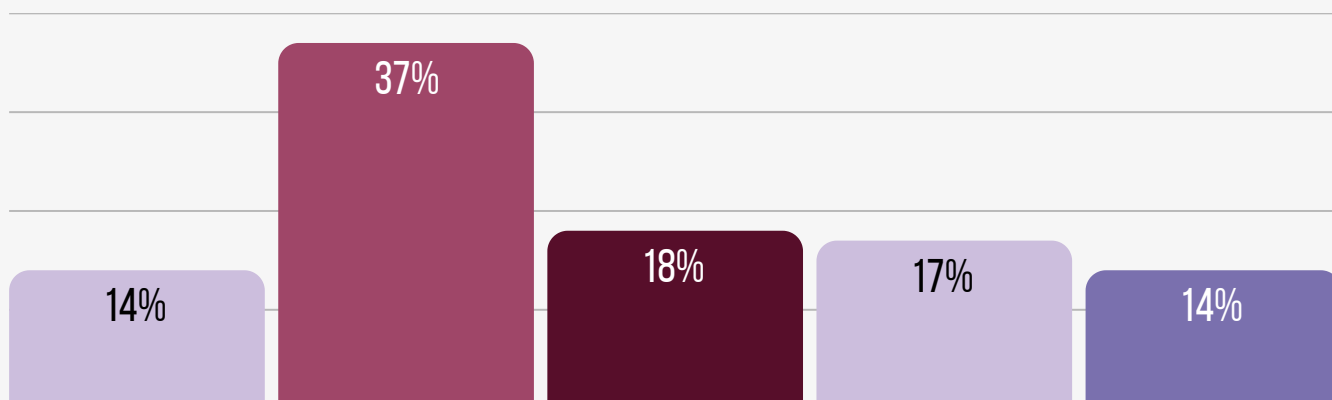
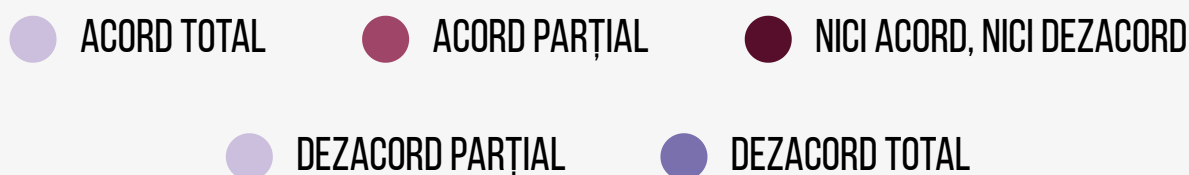
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

În afară de datele socio-demografice, am împărțit chestionarul în 4 secțiuni principale:

- despre pregătirea profesioniștilor, prin care ne-am propus să aflăm percepția asupra pregătirii, informațiilor în legătură cu violența sexuală la nivelul studiilor de licență, masterat și doctorat și formarea din cadrul Baroului
- despre legislație, prin care ne-am propus să evaluăm percepția asupra cadrului legal existent și necesitatea unor îmbunătățiri pentru a proteja și sprijini victimele violenței sexuale
- despre bariere, prin care ne-am propus să înțelegem obstacolele întâmpinate de victimele violenței sexuale în sistemul de justiție
- despre servicii, prin care ne-am propus să înțelegem disponibilitatea și eficiența sprijinului oferit victimelor

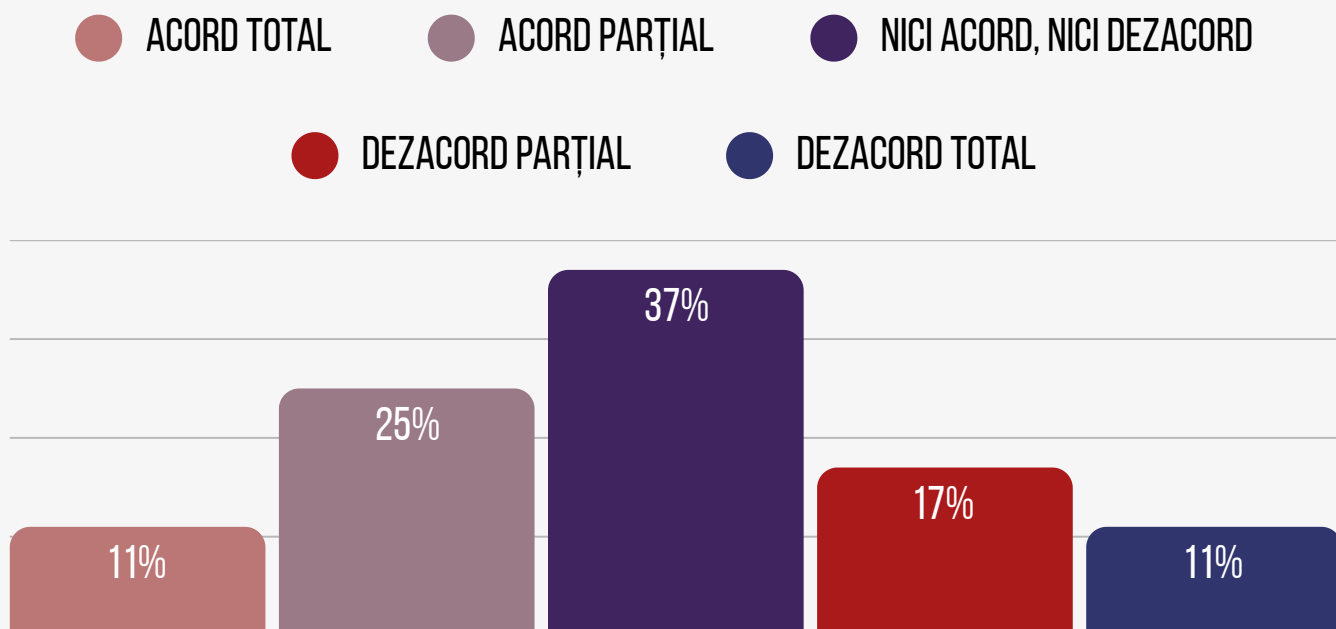
În continuare, vom analiza rezultatele obținute din aceste secțiuni.

Există suficiente informații despre adresarea cauzelor privind violența sexuală la nivelul studiilor de licență din Facultate de Drept

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Există suficiente informații despre adresarea cauzelor privind violența sexuală la nivelul studiilor masterale din Facultate de Drept

51% dintre respondenți consideră că tema violenței sexuale este abordată într-o măsură oarecum adecvată la nivelul studiilor de licență ale Facultăților de Drept. Totuși, dacă măsurăm împreună categoriile „dezacord parțial” (17%) și „dezacord total” (14%), ajungem la un total de 31% dintre respondenți care consideră că nu există suficiente informații despre violența sexuală în cadrul studiilor de licență.

La nivelul formării din cadrul Baroului, datele arată o percepție împărțită: 12% dintre respondenți sunt complet de acord că informațiile despre violența sexuală sunt suficiente, iar 21% sunt de acord parțial, sugerând o apreciere generală. Totuși, 27% sunt indeciși („nici acord, nici dezacord”) și 39% dintre respondenți exprimă nemulțumiri (14% dezacord parțial și 25% dezacord total).

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Per total, datele privind pregătirea profesioniștilor (avocați, magistrați) indică nevoia de a integra mai multe informații despre violența sexuală și de a asigura o pregătire adecvată pentru viitorii profesioniști din domeniul dreptului, astfel încât să poată răspunde eficient unor situații specifice.

Pentru a evalua percepția asupra legislației existente și a gradului de protecție oferit victimelor violenței sexuale, respondenții au fost invitați să se exprime cu privire la următoarele afirmații:

- Există suficiente prevederi legislative în sistemul nostru penal pentru a proteja și sprijini victimele violenței sexuale.
- Măsurile de protecție privind drepturile victimelor infracțiunilor sunt suficiente.
- Măsurile de protecție privind drepturile victimelor infracțiunilor sunt insuficient implementate.
- Asistența juridică prevăzută în Legea nr. 211/2004 este accesibilă pentru victimele violenței sexuale.
- Îmbunătățirea legislației privind violența sexuală este necesară pentru a proteja și sprijini cu adevărat victimele.

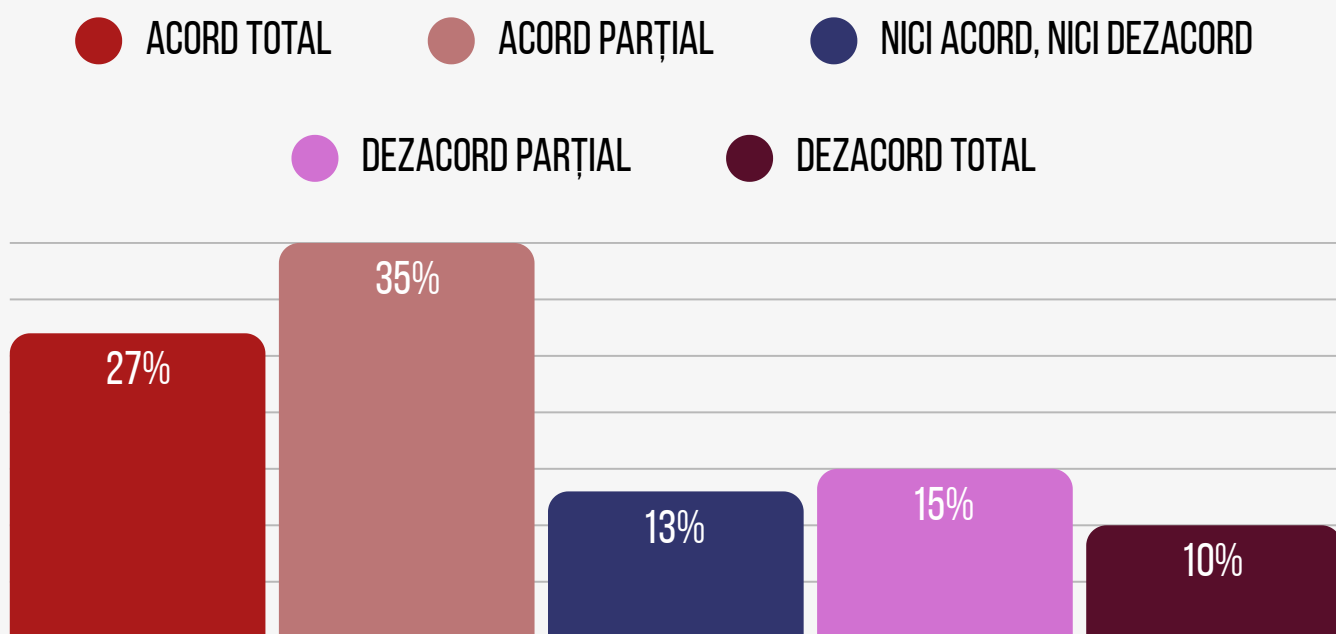
Datele obținute arată că 64% dintre respondenți consideră că prevederile legislative sunt suficiente pentru protejarea și sprijinirea victimelor violenței sexuale, dintre care 18% au exprimat un acord total, iar 46% un acord parțial. Totuși, un procent semnificativ (30%) este de părere că prevederile actuale nu sunt adecvate (25% dezacord parțial și 5% dezacord total).

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Cu privire la măsurile de protecție privind drepturile victimelor infracțiunilor, doar 10% dintre respondenți consideră că acestea sunt suficiente, în timp ce 50% exprimă dezacord (30% dezacord parțial și 20% dezacord total).

Mai mult, 62% dintre respondenți consideră că măsurile de protecție sunt insuficient implementate (27% acord total și 35% acord parțial), ceea ce indică posibile probleme legate de aplicarea legislației, accesul la servicii specializate și eficiența mecanismelor de protecție.

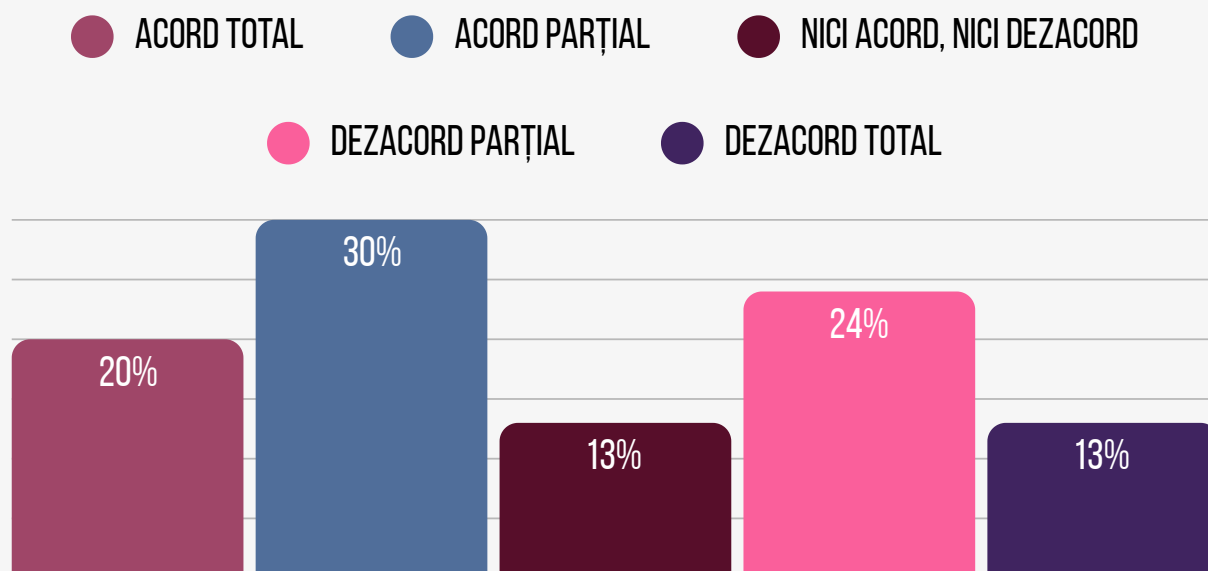
Măsurile de protecție privind drepturile victimelor infracțiunilor sunt insuficient implementate.

Percepția asupra accesibilității asistenței juridice prevăzute în Legea nr. 211/2004 este una mixtă. Jumătate dintre respondenți (50%) consideră că aceasta este accesibilă (20% acord total și 30% acord parțial). Totuși, 37% au o opinie contrară (24% dezacord parțial și 13% dezacord total). De asemenea, 13% dintre respondenți nu au o opinie clară asupra acestui aspect.

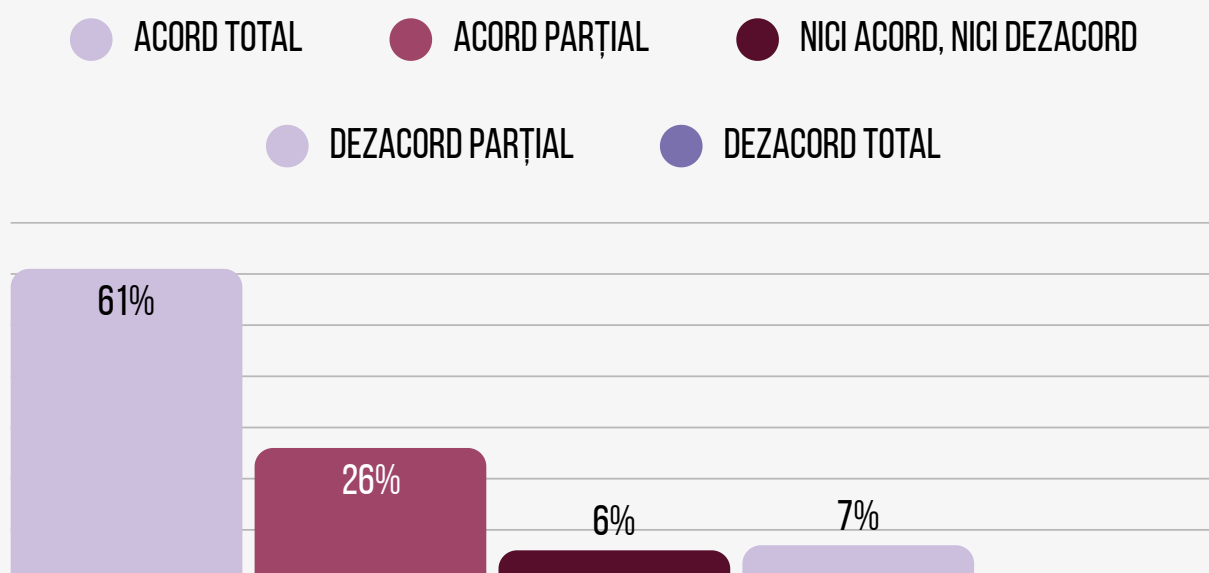
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Asistența juridică prevăzută în Legea nr. 211/2004 este accesibilă pentru victimele violenței sexuale.

Observăm un consens puternic asupra necesității îmbunătățirii legislației pentru a asigura o protecție mai eficientă a victimelor violenței sexuale. Astfel, 87% dintre respondenți sunt de acord că modificările legislative sunt necesare (61% acord total și 26% acord parțial). Doar 13% nu au o poziție clară sau nu consideră acest aspect o prioritate (6% nici acord, nici dezacord și 7% dezacord parțial).

Îmbunătățirea legislației privind violența sexuală este necesară pentru a proteja și sprijini cu adevărat victime violenței sexuale.

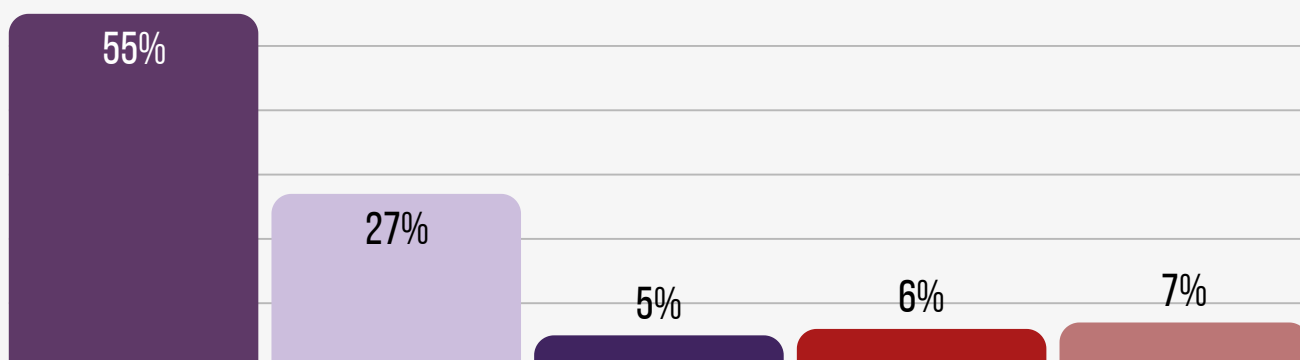
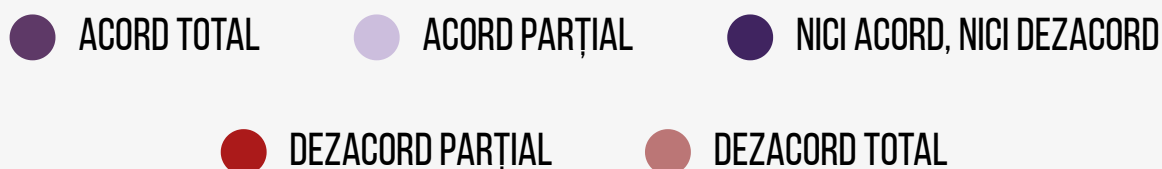
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Așadar, rezultatele indică faptul că, deși legislația actuală este percepută ca având un cadru general suficient pentru protejarea victimelor violenței sexuale (64%), problemele apar la nivelul implementării măsurilor de protecție (62%) și al accesului real la servicii juridice (50%). Majoritatea respondenților consideră că legislația ar trebui îmbunătățită (87%).

În continuare, vă vom prezenta barierele identificate de avocați în ceea ce privește accesul victimelor violenței sexuale la sistemul de justiție. Aceste obstacole reflectă atât dificultăți structurale ale sistemului juridic, cât și lacune în pregătirea profesională a celor implicați în gestionarea acestor cazuri (polițiști, procurori și judecători).

De exemplu, 82% dintre respondenți (55% acord total și 27% acord parțial) consideră că durata lungă a procesului penal descurajează victimele să depună plângere.

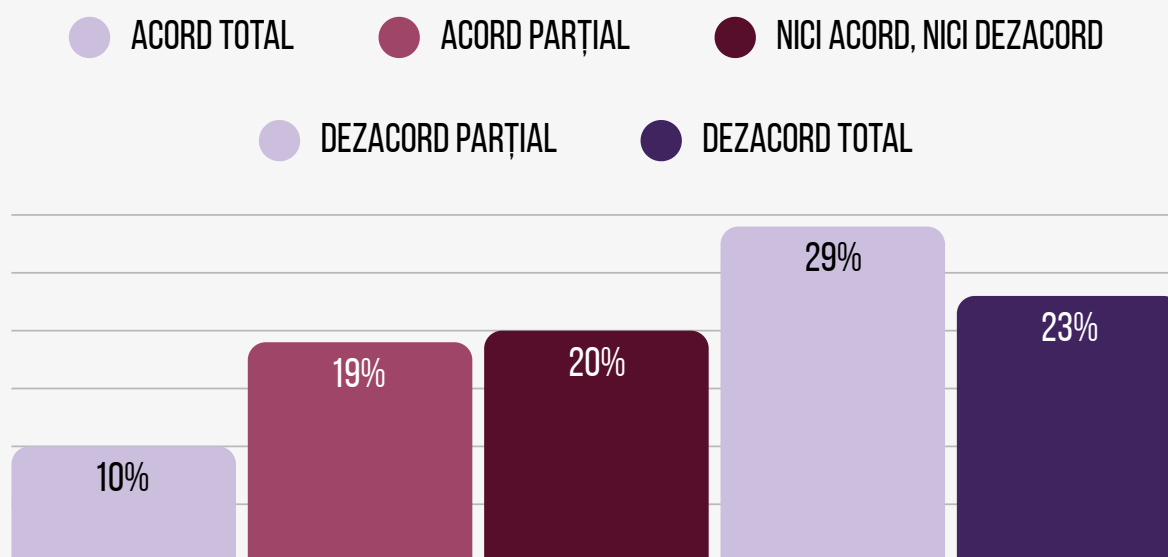
Perioada lungă de timp de la înregistrarea plângerii penale la poliție și până la soluționarea acesteia de procuror, și ulterior, de instanță descurajează victimele violenței sexuale să înregistreze astfel de plângeri.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

O altă barieră semnificativă o reprezintă pregătirea insuficientă a polițiștilor. Doar 10% dintre respondenți consideră că polițiștii dispun de cunoștințe complete și corecte despre formele de manifestare a violenței sexuale, iar 30% sunt în acord parțial cu această afirmație. În schimb, 51% se află în dezacord parțial (29%) sau total (23%), ceea ce sugerează o percepție generală de pregătire insuficientă a polițiștilor în acest domeniu.

Polițiștii au cunoștințe complete și corecte despre diferitele forme de manifestare a violenței sexuale.

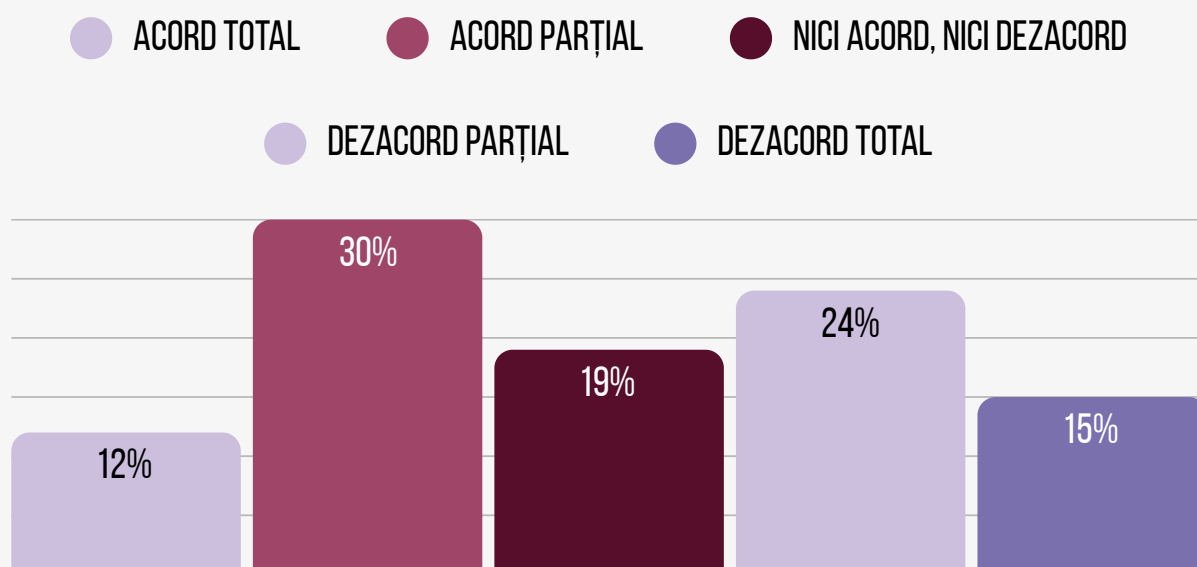

Procurorii și judecătorii sunt percepuți ca având cunoștințe mai bune decât polițiștii în ceea ce privește violența sexuală, dar tot insuficiente.

Doar 12% dintre respondenți consideră că procurorii au cunoștințe complete și corecte despre formele de violență sexuală. În schimb, 30% sunt de acord parțial cu această afirmație. Aproape 40% dintre respondenți (24% dezacord parțial și 15% dezacord total) nu sunt de acord cu afirmația, ceea ce evidențiază mai degrabă o percepție despre pregătirea insuficientă în rândul procurorilor pentru a gestiona corect cazurile de violență sexuală.

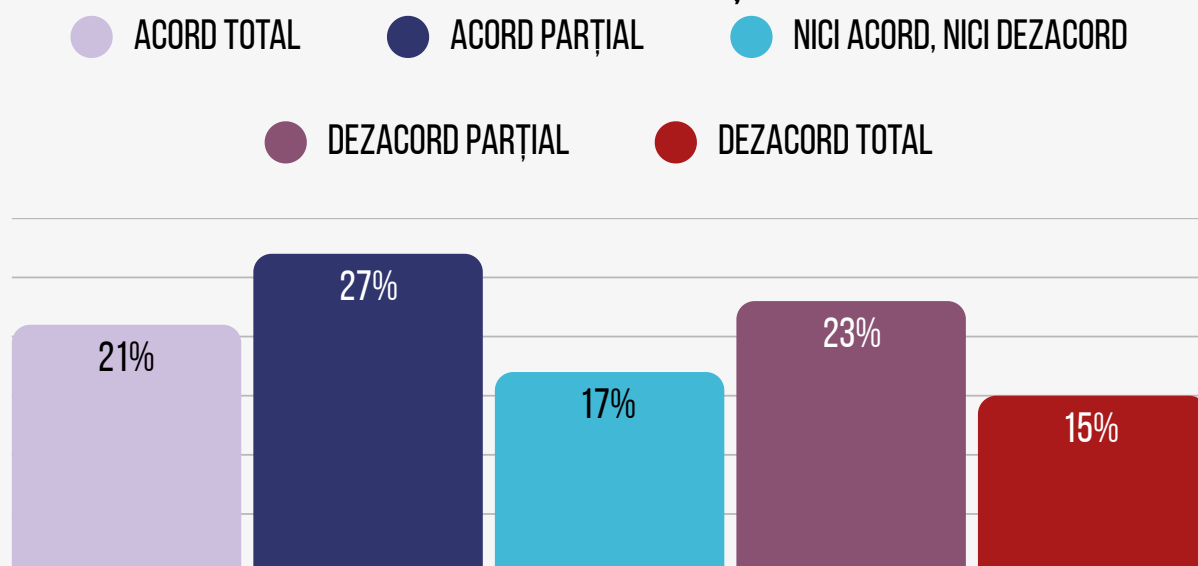
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Procurorii au cunoștințe complete și corecte despre diferitele forme de manifestare a violenței sexuale.

În ceea ce privește judecătorii, 35% dintre respondenți sunt în dezacord total (12%) și parțial (23%) cu afirmația că aceștia înțeleg corect violența sexuală. Cu toate acestea, 49% dintre respondenți consideră că judecătorii au cunoștințe complete și corecte despre formele de manifestare a violenței sexuale, 21% fiind în acord total și 27% în acord parțial, ceea ce arată o percepție mai favorabilă, dar încă o diviziune importantă în ceea ce privește gradul de pregătire.

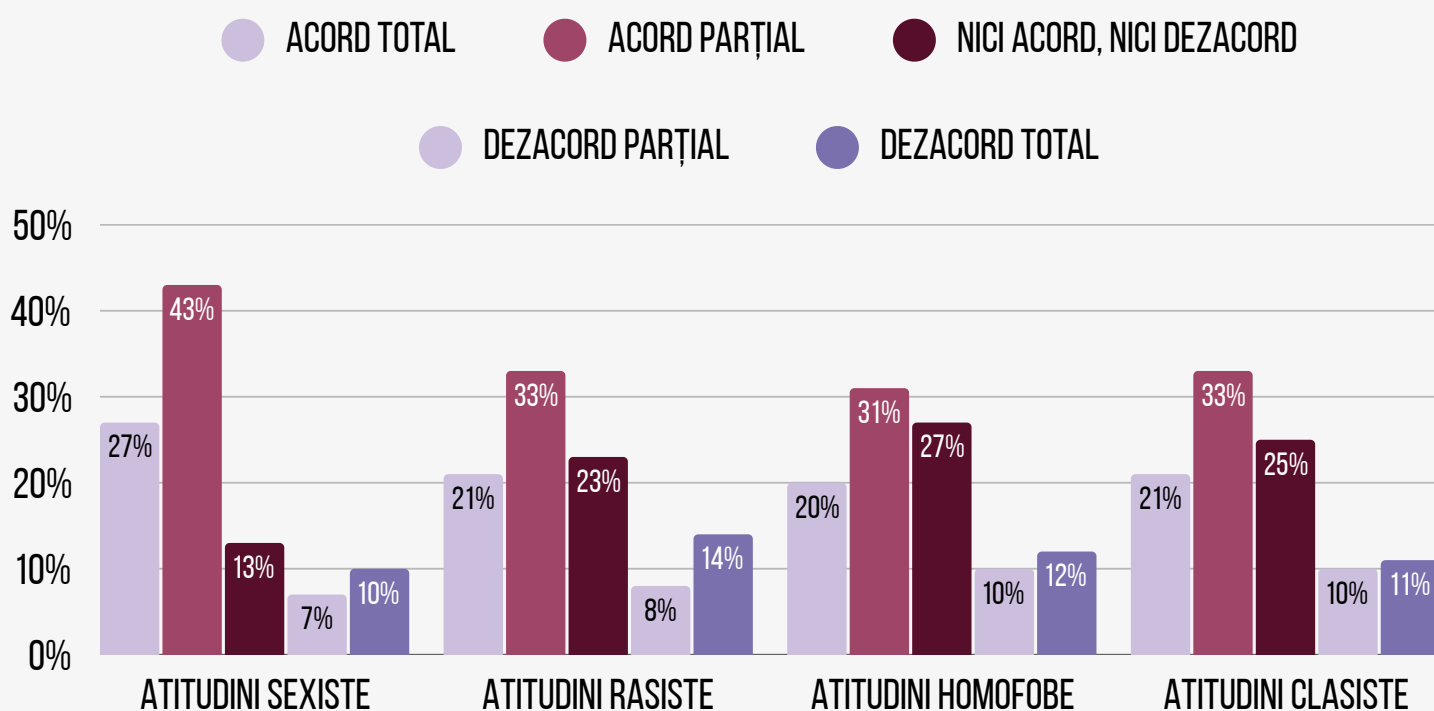
Judecătorii au cunoștințe complete și corecte despre diferitele forme de manifestare a violenței sexuale.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Respondenții au identificat, de asemenea, prezența unor atitudini discriminatorii (sexiste, rasiste, homofobe, clasiste) în interacțiunile victimelor violenței sexuale cu sistemul de justiție. Aceste atitudini pot reprezenta un obstacol semnificativ în raportarea cazurilor, dar și în obținerea justiției.

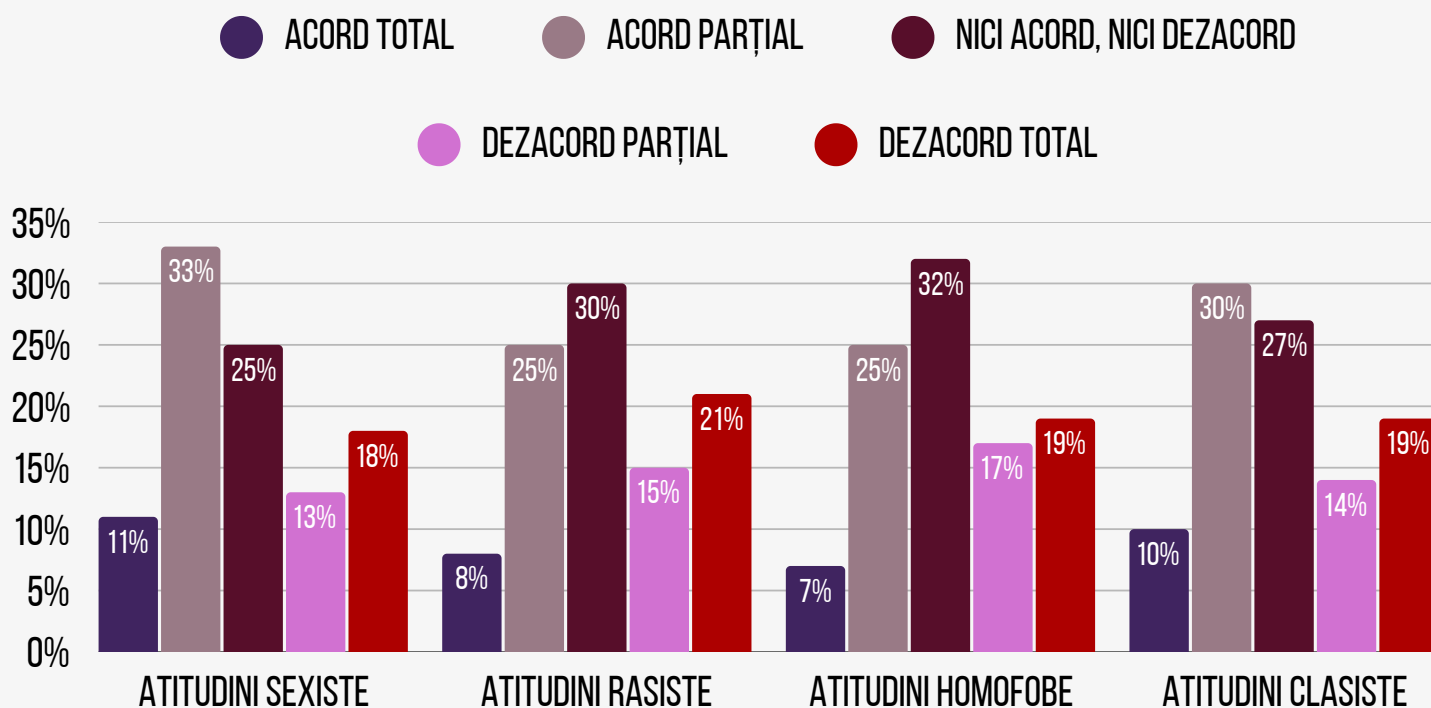
Atunci când decid să înregistreze plângere penală la poliție, victimele violenței sexuale întâmpină:

De exemplu, 27% dintre respondenți sunt complet de acord, iar 43% sunt de acord parțial cu afirmația că victimele violenței sexuale se confruntă cu atitudini sexiste atunci când depun plângere. 11% dintre respondenți sunt de acord total, iar 33% sunt de acord parțial că victimele întâmpină atitudini sexiste în interacțiunile cu procurorii. Doar 5% dintre respondenți sunt complet de acord că victimele se confruntă cu atitudini sexiste în fața judecătorilor, iar 18% sunt de acord parțial.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Atunci când intră în contact cu procurorii, victimele violenței sexuale întâmpină:

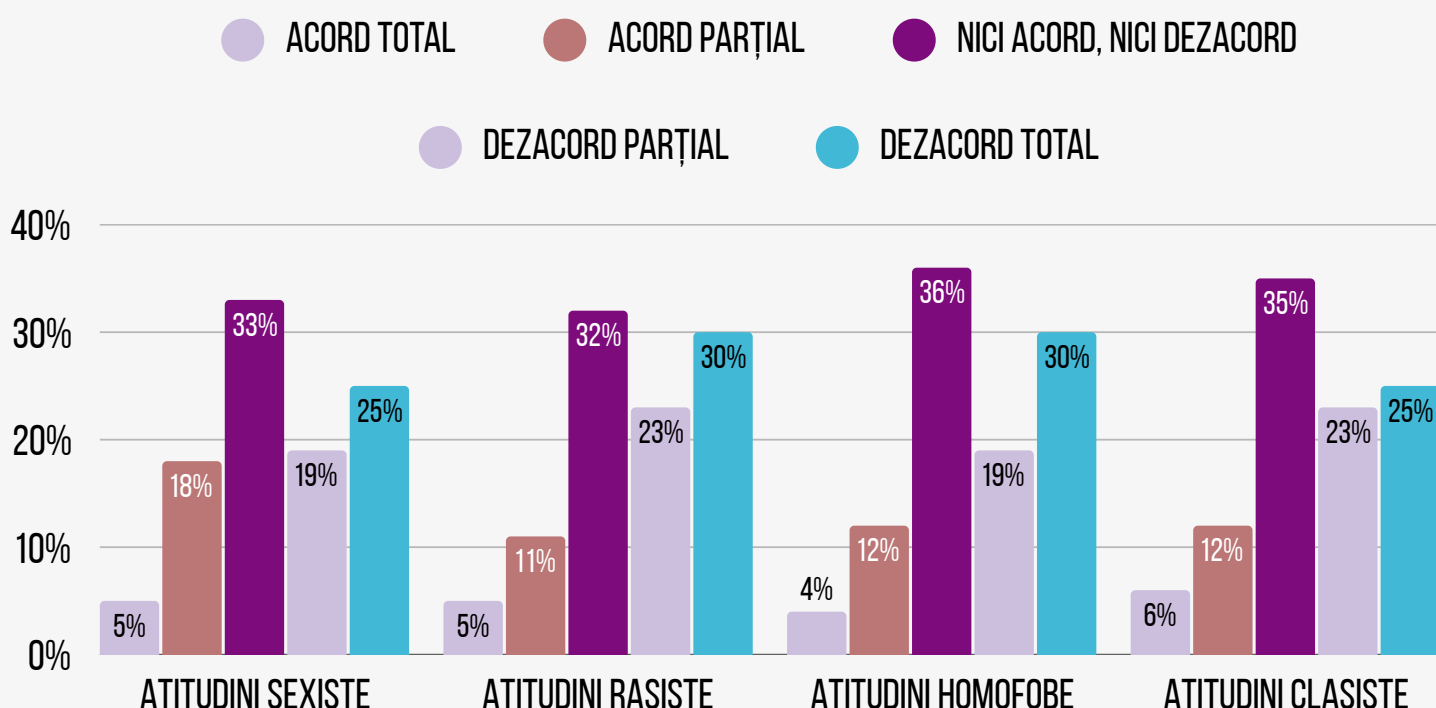
În ceea ce privește atitudinile rasiste, 21% dintre respondenți sunt complet de acord, iar 33% sunt de acord parțial cu afirmația că victimele violenței sexuale se confruntă cu atitudini rasiste la poliție. 8% dintre respondenți sunt de acord total și 25% sunt de acord parțial că victimele întâmpină atitudini rasiste în interacțiunile cu procurorii. Doar 5% dintre respondenți sunt complet de acord și 11% sunt de acord parțial că victimele se confruntă cu atitudini rasiste în fața judecătorilor.

De asemenea, 20% dintre respondenți sunt complet de acord, iar 31% sunt de acord parțial cu afirmația că victimele violenței sexuale se confruntă cu atitudini homofobe atunci când depun o plângere. 7% dintre respondenți sunt de acord total și 25% sunt de acord parțial că atitudinile homofobe sunt întâlnite la procurori.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Doar 4% dintre respondenți sunt complet de acord și 12% sunt de acord parțial că victimele întâmpină atitudini homofobe în fața judecătorilor.

Atunci când intră în contact cu judecătorii, victimele violenței sexuale întâmpină:

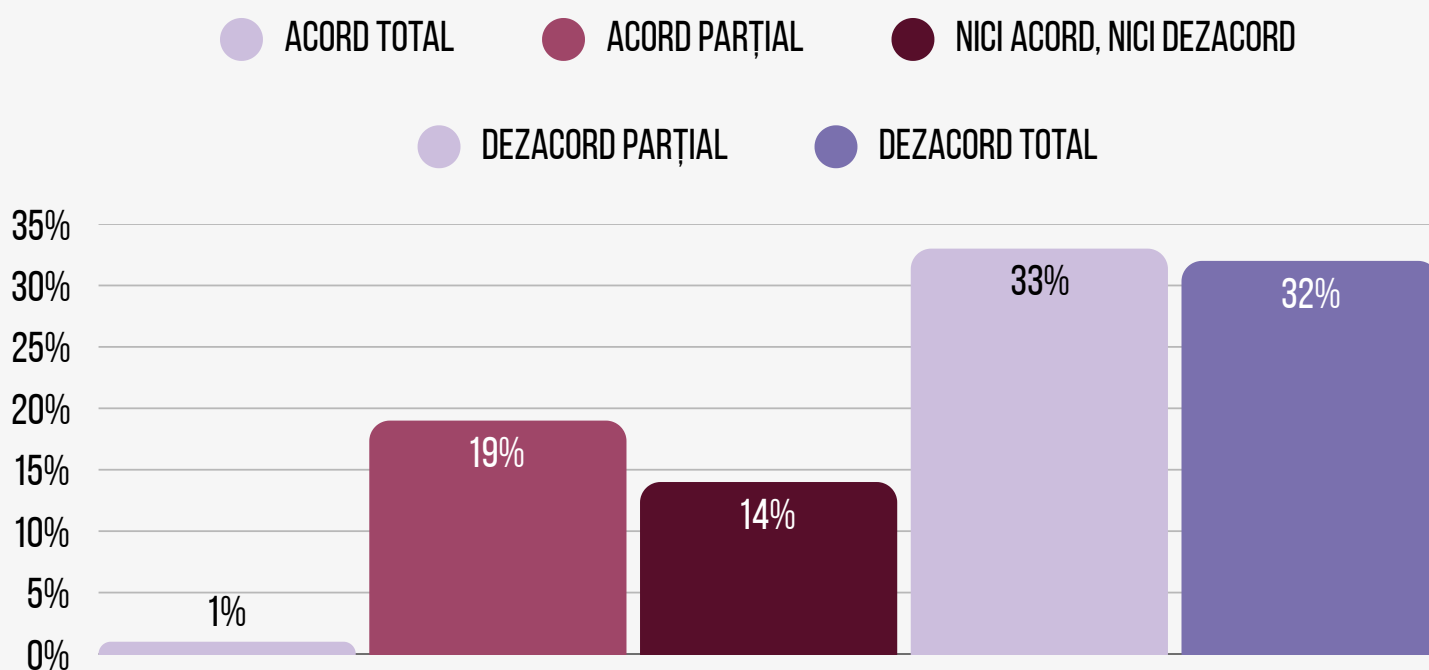
Astfel, așa cum am arătat, analiza datelor evidențiază o serie de bariere semnificative care împiedică accesul victimelor violenței sexuale la sistemul de justiție: de la durata prelungită a procesului penal și deficiențele majore în pregătirea profesională a celor implicați în gestionarea acestor cazuri (polițiști, procurori și judecători), până la prezența atitudinilor discriminatorii (sexiste, rasiste, homofobe, clasiste) în interacțiunile dintre victime și sistemul de justiție.

În continuare, vă prezentăm datele referitoare la percepțiile respondenților cu privire la serviciile disponibile pentru victimele violenței sexuale.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Rezultatele sugerează o percepție predominant negativă privind bugetarea serviciilor destinate victimelor violenței sexuale, în special a celor esențiale, cum ar fi adăposturile, consilierea psihologică și eliberarea certificatelor medico-legale. Doar 1% dintre respondenți consideră că aceste servicii sunt suficient finanțate. Majoritatea respondenților (65%) exprimă dezacord, fie parțial (33%) sau total (32%).

Serviciile pentru victimele violenței sexuale (adapost, consiliere psihologică, certificat medico-legal) sunt bugetate adecvat.

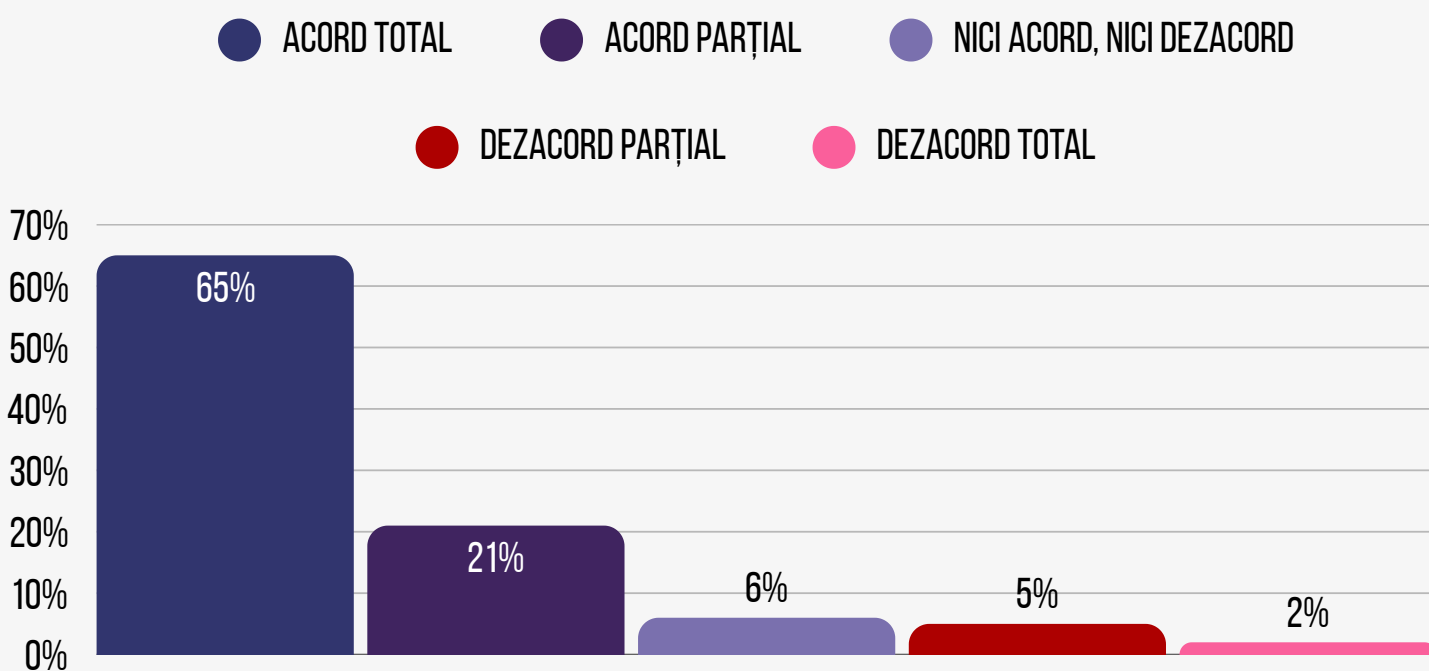

De asemenea, rezultatele sugerează o percepție larg răspândită conform căreia toți actorii implicați în sistemul de justiție (polițiști, procurori și judecători) au nevoie de traininguri de sensibilizare specifice pentru a răspunde în mod corespunzător la cazurile de violență sexuală.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Există un consens majoritar în privința faptului că polițiștii nu dispun de suficientă pregătire în gestionarea cazurilor de violență sexuală. Astfel, 65% dintre respondenți sunt complet de acord și 21% sunt parțial de acord că polițiștii ar trebui să beneficieze de traininguri de sensibilizare privind violența sexuală. Doar 7% dintre respondenți sunt în dezacord (5% dezacord parțial și 2% dezacord total).

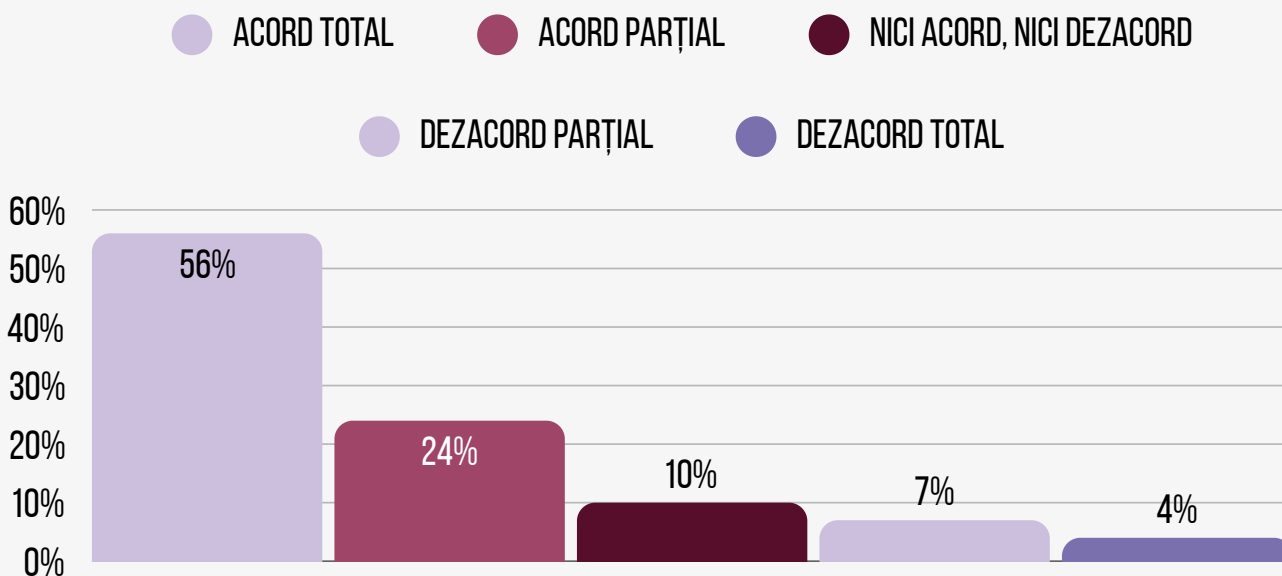
Polițiștii au nevoie de traininguri de sensibilizare privind cazurile de violență sexuală.

În cazul procurorilor, 56% dintre respondenți sunt complet de acord și 24% sunt parțial de acord că aceștia ar trebui să urmeze traininguri de sensibilizare privind violența sexuală. Deși sprijinul este mai puțin puternic decât în cazul polițiștilor, există totuși o susținere semnificativă pentru formarea acestora.

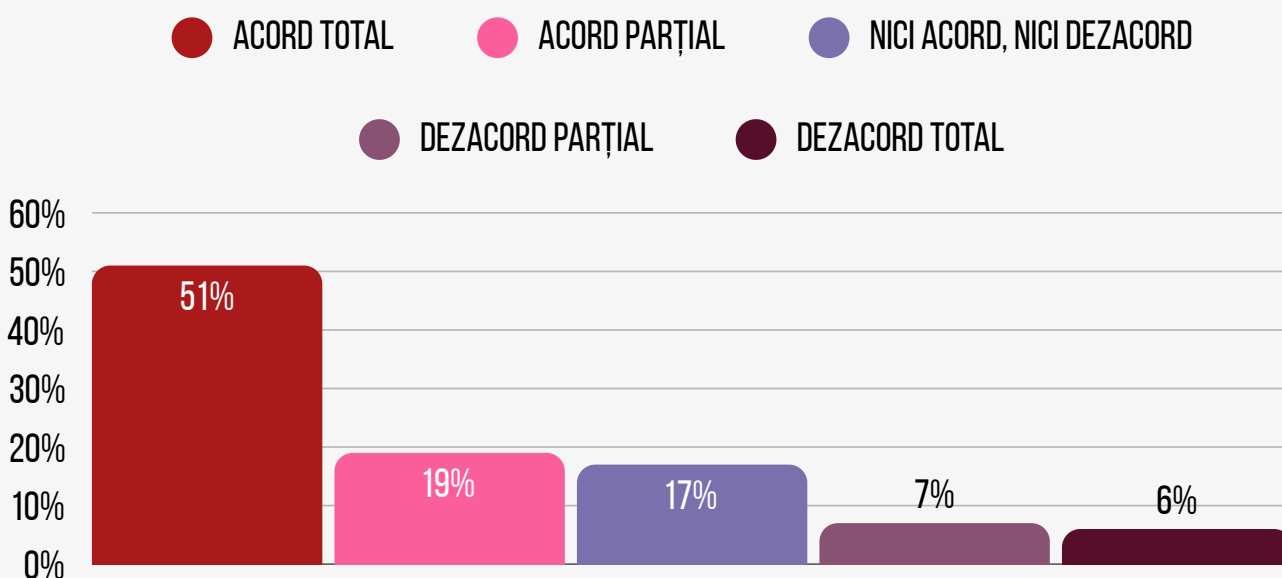
4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Procurorii au nevoie de traininguri de sensibilizare privind cazurile de violență sexuală.

În ceea ce privește judecătorii, 51% dintre respondenți sunt complet de acord și 19% sunt parțial de acord că aceștia ar trebui să beneficieze de traininguri de sensibilizare privind violența sexuală. Deși procentul este mai mic decât în cazul polițiștilor și procurorilor, majoritatea consideră că formarea judecătorilor în acest domeniu este de asemenea necesară.

Judecătorii au nevoie de traininguri de sensibilizare privind cazurile de violență sexuală.

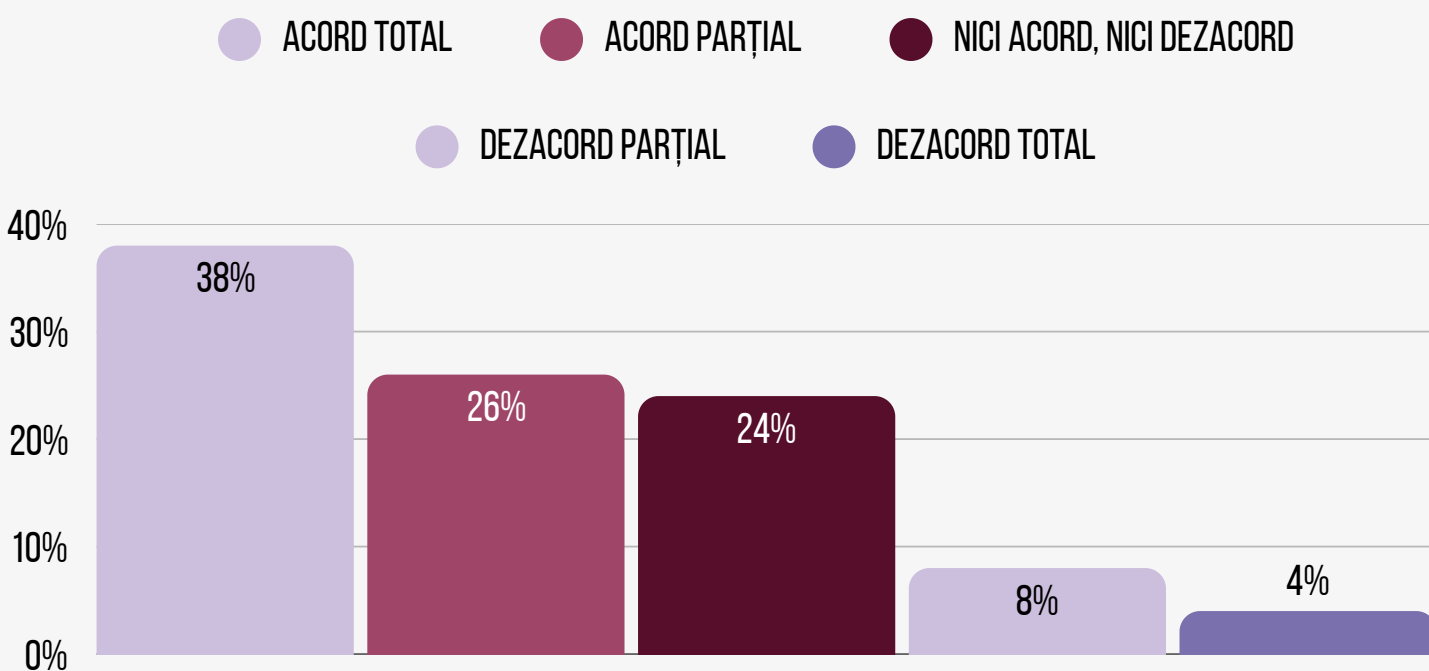

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Conform răspunsurilor, 38% dintre respondenți sunt complet de acord și 26% parțial de acord cu afirmația că victimele violenței sexuale preferă să caute ajutor de la organizațiile neguvernamentale în loc să apeleze la serviciile publice oferite de stat. Aceste procente sugerează că, în general, ONG-urile sunt mai accesibile și mai bine pregătite să sprijine victimele, comparativ cu serviciile publice.

Pe de altă parte, 24% dintre respondenți nu au o părere clară (nici în acord, nici în dezacord), iar doar 12% (8% dezacord parțial și 4% dezacord total) consideră că victimele nu preferă să se adreseze ONG-urilor pentru ajutor.

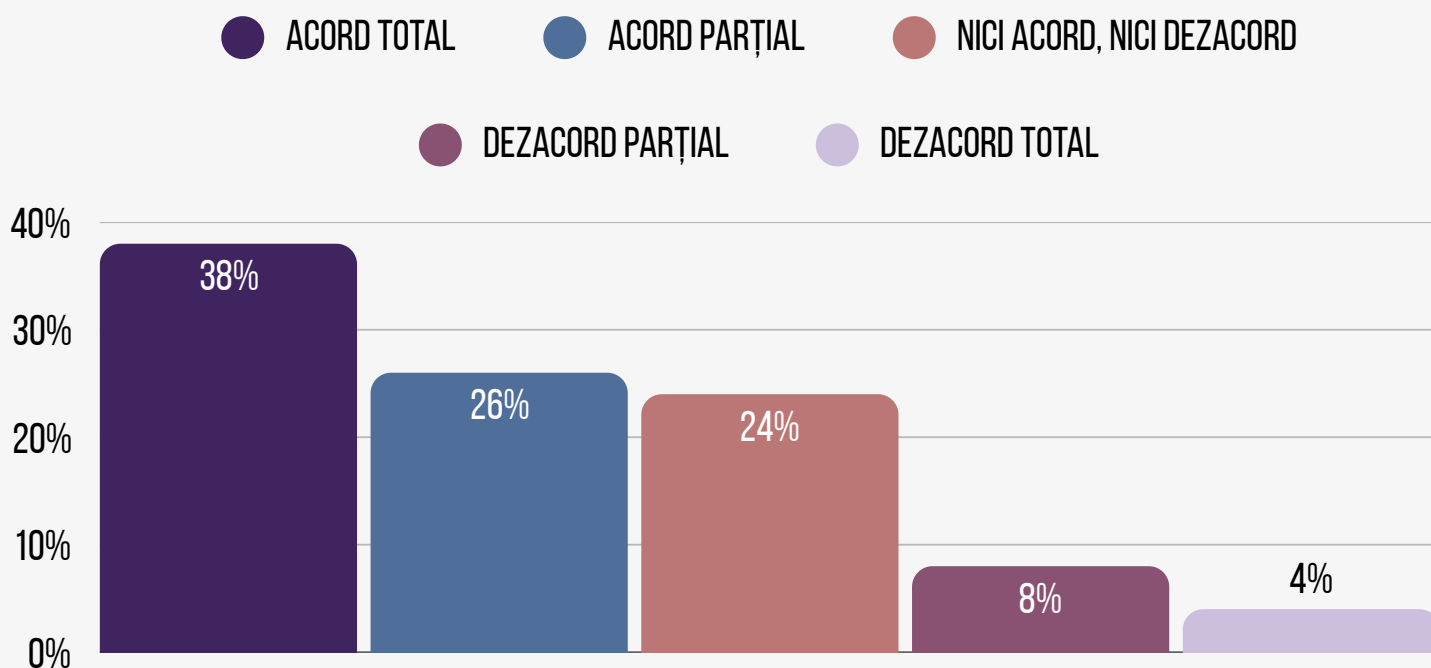
Victimele violenței sexuale preferă să caute ajutor din partea organizațiilor neguvernamentale decât din partea serviciile publice oferite de stat.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

În ceea ce privește necesitatea suplimentării resurselor umane pentru ONG-urile care oferă sprijin victimelor violenței sexuale, 50% dintre respondenți sunt complet de acord și 27% sunt parțial de acord. Aceasta subliniază nevoia unui sprijin suplimentar, în special în domeniul asistenței și reprezentării juridice. 15% dintre respondenți nu se pronunță nici în acord, nici în dezacord, ceea ce poate reflecta incertitudinea cu privire la rolul ONG-urilor sau lipsa informațiilor suficiente. În schimb, doar 7% dintre respondenți (1% dezacord parțial și 6% dezacord total) consideră că ONG-urile nu necesită resurse suplimentare.

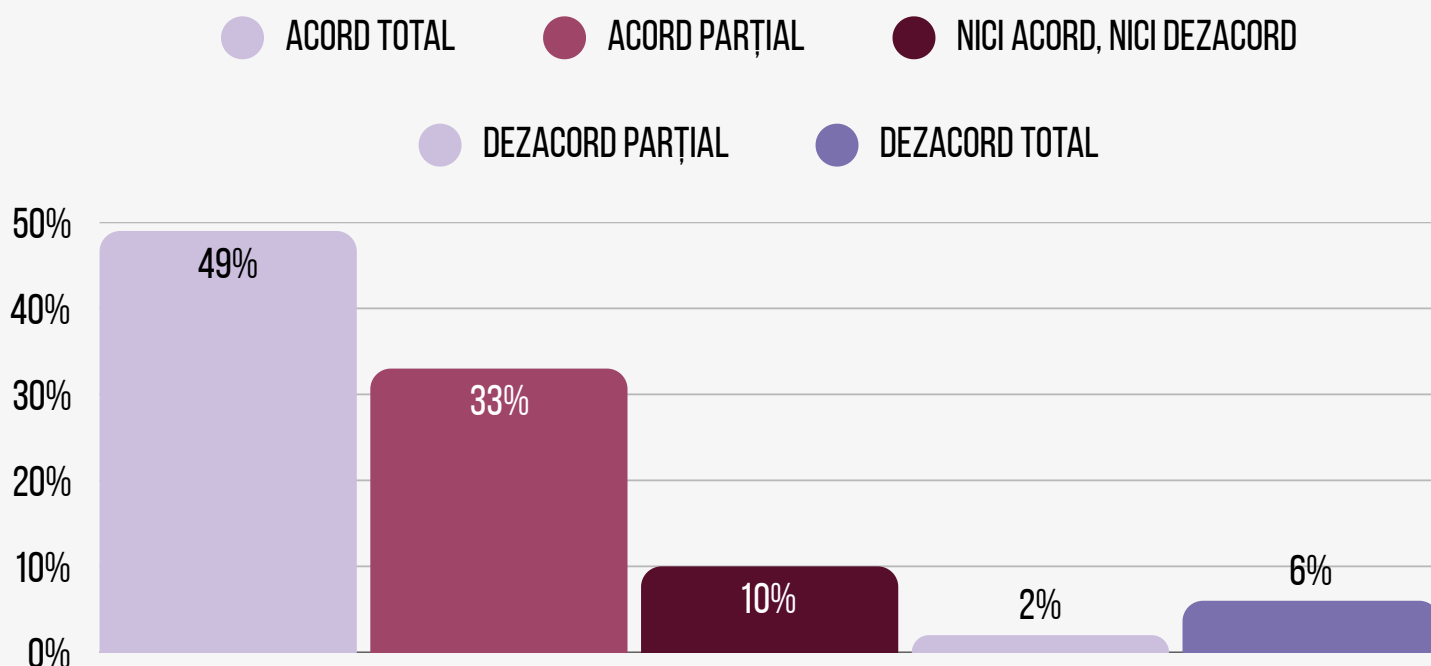
ONG-urile care oferă sprijin victimelor violenței sexuale au nevoie de mai multe resurse umane pentru asistență și reprezentare juridică.

În final, 49% dintre respondenți sunt complet de acord și 33% sunt parțial de acord cu afirmația că victimele violenței sexuale au o înțelegere limitată a legislației care le protejează drepturile și le reglementează accesul la justiție. Doar 10% dintre respondenți nu sunt de acord cu această afirmație, iar procentele de dezacord parțial și total sunt scăzute (2% și respectiv 6%).

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Victimele violenței sexuale au o înțelegere limitată a aspectelor legislative privind violența sexuală.

Din analiza acestui set de răspunsuri, rezultă că majoritatea respondenților consideră serviciile destinate victimelor violenței sexuale insuficient finanțate. În plus, profesioniștii din justiție (polițiști, procurori și judecători) sunt văzuți ca având nevoie de traininguri de sensibilizare. Majoritatea sunt de părere că victimele preferă să apeleze la ONG-uri, fiind percepute ca fiind mai accesibile și mai bine pregătite decât serviciile publice. De asemenea, reiese faptul că ONG-urile necesită resurse suplimentare pentru a putea oferi asistență și reprezentare juridică eficientă. În final, respondenții consideră că victimele violenței sexuale au o înțelegere limitată a legislației care le protejează drepturile.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

4.2 PERSPECTIVE DINCOLO DE CIFRE

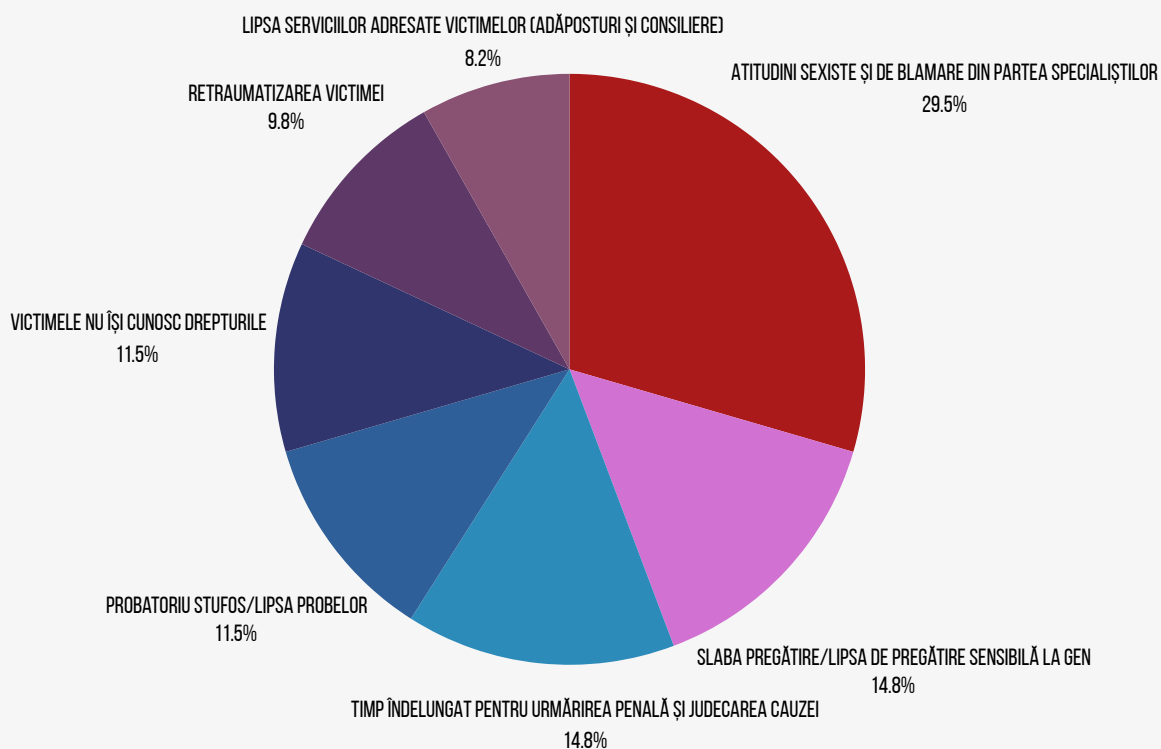
Pentru o mai bună înțelegere a dificultăților cu care avocații se confruntă în navigarea sistemului atunci când reprezintă victime ale violenței sexuale și ce măsuri ar putea fi implementate, am avut o serie de întrebări deschise.

Prima întrebare s-a referit la obstacole: “Vă rugăm să ne spuneți care sunt provocările pe care le întâmpinați atunci când gestionați cazuri de violență sexuală în calitate de apărători ai victimelor?”. Dintr-un total de 84 de răspunsuri, 25 de persoane nu au răspuns (au refuzat să răspundă, nu au reprezentat deloc victime sau au menționat că nu au avut suficiente spețe pentru a identifica provocări).

Răspunsurile valide au fost operaționalizate pentru a putea fi cuantificate și, ulterior, categorizate. Obstacolele cel mai des menționate de avocații care au răspuns la chestionar sunt: atitudinile sexiste și blamarea victimei din partea specialiștilor, slaba pregătire/lipsa pregătirii sensibile la gen pentru specialiști, timpul îndelungat pentru urmărire penală și judecarea cauzelor, probatoriu stufos/lipsa probelor/responsabilitatea care pică pe victime pentru a asigura probatoriu, lipsa de cunoaștere a drepturilor, retraumatizarea victimei și lipsa serviciilor adresate victimelor (consiliere psihologică și juridică, adăposturi etc)

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Provocările cele mai des întâmpinate de avocați atunci când gestionează cazuri de violență sexuală în calitate de apărători ai victimelor

Însă am identificat și alte dificultăți, deși nu la fel de des menționate, însă la fel de importante: lipsa încrederii victimei în sistemul de justiție, frica față de agresor, lipsa de susținere a victimei din partea comunității și lipsa unor spații speciale pentru audierea victimei. Toate aceste răspunsuri au fost menționate în parte de cel puțin patru respondenți.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Problemele identificate sunt diverse și reflectă diferite necesități ale unei abordări integrate privind violența sexuală. În acest sens, am încadrat aceste obstacole în 5 categorii mari:

- 1. proceduri/lege și lipsa intervenției centrate pe victimă;**
- 2. resursa umană;**
- 3. resursa materială;**
- 4. obstacole atitudinale/care țin de dinamica violenței domestice;**
- 5. lipsa informării.**

PROCEDURI/LEGE ȘI LIPSA INTERVENȚIEI CENTRATE PE VICTIMĂ.

Prima categorie se referă la cadrul legislativ actual, dar și la modul în care procedurile sunt implementate. În această categorie intră:

- timpul îndelungat pentru urmărire penală și judecarea cauzelor;
- revictimizarea prin repetarea declarației și expunerea la abuzator, neaplicarea măsurilor de protecție;
- lipsa serviciilor adresate victimelor (adăposturi, servicii de consiliere juridică și psihologică);
- lipsa confidențialității;
- probatoriul stufos/lipsa probelor/responsabilitatea victimei de a asigura probatoriu;
- timpul limitat în interacțiunea cu victima pentru avocații desemnați din oficiu/timpul foarte scurt pentru pregătirea apărării;
- pedepsele mici;
- imposibilitatea de a recupera daunele morale și materiale;
- măsurile provizorii foarte blânde aplicate agresorilor sexuali;
- încercările autorităților de a determina victima să renunțe la plângere;

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Deși există un cadru legislativ care incriminează violența sexuală, aplicarea legii rămâne deficitară, iar procesul judiciar este adesea greoi și descurajant pentru victime. Timpul îndelungat necesar pentru urmărirea penală și judecarea cauzelor nu doar că adâncește trauma victimelor, dar crește riscul de împlinire a termenului de prescripție, așa cum am arătat în prima parte a acestui raport.

Timpul îndelungat necesar pentru urmărirea penală și judecarea cauzelor de violență sexuală în România este determinat de un cumul de factori, inclusiv volumul mare de dosare din instanțe[32], deficitul de resurse umane și materiale, precum și complexitatea probatoriului necesar. Procedurile birocratice complicate, lipsa specialiștilor în investigarea infracțiunilor sexuale și dificultățile în colectarea probelor contribuie la întârzieri semnificative.

*“Lipsa de interes a procurorilor când victimele sunt majore, blamarea victimei, încercările de a determina victima să renunțe la plângere, solidaritatea voalată cu agresorul, **lăsarea dosarelor în nelucru astfel încât să ajungă să fie prescrisă răspunderea penală.**”*

În plus, atitudinea autorităților, care uneori nu prioritizează aceste cazuri sau descurajează victimele să depună plângere, agravează problema.

[32] În anul 2023 reveneau unui judecător spre soluționare, în medie, 564 de cauze civile și penale, conform datelor Institutului Național de Statistică, baza de date statistice Tempo Online, JUS103A - Cauze penale și civile ce revin spre soluționare unui judecător.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

“Indiferența organelor de urmărire penală când infracțiunile anchetate nu sunt de grad înalt de gravitate. Infracțiuni precum hărțuirea sau actele de violență domestică sunt des neglijate.”

Procesele judiciare sunt adesea prelungite de termene lungi, contestații și pedepse insuficiente, ceea ce poate descuraja victimele și afecta încrederea în justiție.

În plus, măsurile provizorii aplicate agresorilor sunt, în multe cazuri, prea blânde pentru a garanta siguranța victimelor, iar sancțiunile finale nu reflectă întotdeauna gravitatea faptelor comise.

Un alt aspect îl reprezintă revictimizarea supraviețuitoarelor în timpul procesului legal. Acestea sunt adesea obligate să-și repete povestea de mai multe ori, să se confrunte cu agresorii în instanță și să treacă prin proceduri care nu sunt gândite dintr-o perspectivă centrată pe victimă. Lipsa unor măsuri adecvate de protecție, precum adăposturi sigure, consiliere psihologică și juridică gratuită și mecanisme eficiente de protecție a confidențialității, contribuie la reticența victimelor de a raporta abuzurile. De asemenea, în multe cazuri, responsabilitatea probatoriului pică pe umerii victimelor, ceea ce îngreunează și mai mult procesul de justiție și poate duce la clasarea dosarelor din lipsă de dovezi suficiente.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

“Victimele se lovesc de multă suspiciune și lipsa de încredere din partea organelor de cercetare penală. În faza de judecată nu se bucură mereu de intimitate și sunt supuse adesea unei revictimizări în faza de judecată unde sunt puse față în față cu făptuitorul și e nevoie să vorbească din nou despre faptă și să răspundă la multe întrebări incomode.”

Un alt obstacol semnificativ este legat de accesul limitat la sprijin juridic eficient. Avocații desemnați din oficiu au adesea un timp foarte scurt pentru a se ocupa de caz, ceea ce poate afecta calitatea apărării. În plus, recuperarea daunelor morale și materiale rămâne o provocare, deoarece nu există mecanisme clare și eficiente pentru a asigura compensarea victimelor. Pedepsele reduse aplicate agresorilor și încercările autorităților de a determina victimele să renunțe la plângere, așa cum menționează unii dintre respondenți, sunt alte elemente care subminează încrederea în sistemul de justiție și descurajează raportarea cazurilor de violență sexuală.

RESURSA UMANĂ

În ceea ce privește secțiunea “resursă umană”, am identificat trei obstacole principale: **atitudinile sexiste și de blamare a victimei din partea specialiștilor, slaba pregătire sau lipsa totală de pregătire sensibilă la gen și comunicarea deficitară cu organele de cercetare penală.**

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Este îngrijorător că aceste atitudini și slaba pregătire se regăsesc, conform respondenților, transversal în rândul tuturor categoriilor de specialiști cu care victimele intră în contact: polițiști, judecători, magistrați, avocați, psihologi, asistenți sociali. Acest lucru demonstrează un eșec sistemic al statului de a avea o abordare integrată în sprijinul victimelor violenței de gen.

“Stereotipuri mai ales la judecători, lipsa de înțelegere asupra traumei și efectelor traumei asupra victimelor - încă avem judecători care întreabă “de ce nu ai țipat, de ce nu ai plecat/fugit?”

“Victimele sunt tratate ca „acuzati” de către psihologii care participă la audieri.”

“Am întâlnit aceeași - neschimbată, prafuită și nocivă - mentalitate, mai ales în rândul polițiștilor bărbați (spre exemplu, opinia organelor de poliție în discuția cu operatorii serviciului 112, contactate pentru găsirea/salvarea victimei - victima având “vrăjeli” în cap), dar, din păcate, și în rândul femeilor polițiste și procuroare (spre exemplu, în cazul difuzării pe internet, pe canale specializate, contra cost, a unor imagini ale victimei - pe motiv ca victimei “i-a făcut plăcere”). Am întâlnit chiar și avocate care, în avantajul apărării drepturilor agresorilor, umilesc victimele acestora în timpul procesului.”

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Reacțiile specialiștilor, limbajul folosit și atitudinile pe care le arată victimelor, mai ales la prima interacțiune, sunt cele care influențează majoritar deciziile acestora de a sesiza și a continua procesul legal sau, din contră, de a renunța și a nu mai vorbi despre experiențele lor.

Este cu atât mai periculos când reacțiile de blamare a victimei vin din partea unor persoane înalte în funcție[33]. Acestea nu au doar putere decizională, dar și legitimitate, încurajând atitudini sexiste în rândul instituțiilor și descurajând victimele din a sesiza oficial violența prin care trec. Printre principalele motive pentru care femeile victime ale violenței nu apelează la autorități se regăsesc faptul că se tem pentru viața lor și/sau a copiilor, nu au încredere că autoritățile le pot proteja, le este rușine, nu cunosc legea (Barometrul Violenței de Gen 2022)[34].

Una dintre soluțiile pentru eliminarea acestor obstacole este pregătirea din timp și constantă a personalului specializat care intră în contact cu victimele. Despre acest subiect vom discuta și mai jos, la subcapitolul “recomandări”.

[33] <https://pressone.ro/ce-duce-la-omor-este-faptul-ca-femeile-nu-sunt-informate-indeajuns-interviu-cu-doi-sefi-din-politia-capitalei>

[34] Disponibil la adresa: <https://centrulfilia.ro/new/wp-content/uploads/2022/12/Barometrul-Violenta-de-Gen.-Romania-2022.pdf>

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

RESURSA MATERIALĂ

În această categorie am integrat **lipsa unor spații speciale pentru audierea victimelor și situația financiară dificilă a victimelor (lipsa veniturilor sau venituri mici, lipsa unui adăpost pentru a scăpa de agresor etc)**. Este important să menționăm faptul că în ultimii ani s-au făcut eforturi pentru înființarea camerelor de audiere pentru minori, cât și pentru pregătirea personalului de specialitate în ceea ce privește audierea minorilor.

Violența pe bază de gen, inclusiv violența sexuală, aduce multă stigmă în rândul victimelor. Lipsa de sensibilizare, blamarea victimelor, atitudinile sexiste determină victimele să simtă multă rușine și vinovăție. Audierea victimelor într-un spațiu comun, în prezența altor persoane va descuraja și inhiba femeile să vorbească despre experiențele prin care au trecut.

Un alt obstacol este situația financiară a victimelor. O victimă cu un venit mic sau care nu are deloc un venit va avea un acces mult mai îngreunat la sistemul de justiție. Costurile de judecată, costurile de transport, inclusiv necesitatea de a lipsi de la muncă sunt piedici sistemice pe care victimele le întâmpină. Sunt unele situații în care costul pentru eliberarea certificatului medico-legal este suportat de victime. La nivel național au fost decontate în 2024 de către DGASPC-uri doar 87 de certificate medico-legale pentru victime minore ale violenței domestice și 68 de certificate medico-legale pentru victime adulte.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Pe lângă aceste bariere financiare care au legătură directă cu sistemul de justiție, se adaugă și cele necesare pentru siguranța fizică și mintală: costurile pentru consiliere psihologică, costurile pentru un adăpost pentru a scăpa de agresor, etc.

În plus, de multe ori formele de violență se suprapun. Pe lângă violența sexuală, victimele se pot confrunta cu violență economică: control asupra veniturilor sau a cheltuielilor sau interzicerea de a intra pe piața muncii din partea partenerului. Datele Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene arată că 49% din femeile din România au experimentat cel puțin o formă de violență fizică sau amenințări, violență sexuală, violență psihologică și/sau economică în timpul vieții lor (FRA, 2024)[35]. Înțelegem, astfel, că în cazul victimelor care se confruntă cu forme multiple de violență accesul la justiție este și mai dificil.

OBSTACOLE ATITUDINALE/CARE ȚIN DE DINAMICA VIOLENȚEI DOMESTICE

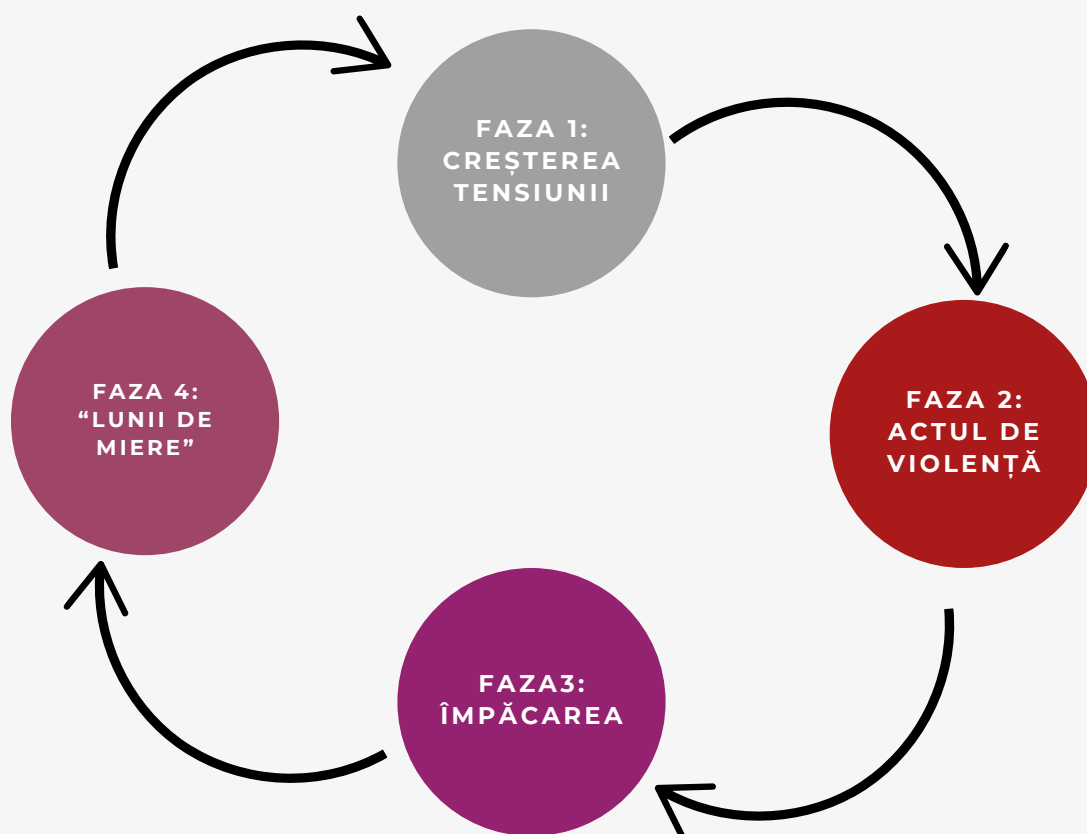
Menționăm aici: **presiunea din partea agresorului, atașamentul victimei față de agresor, refuzul de a expune total agresorul, lipsa de încredere a victimei în sistemul de justiție, frica de agresor, teama de a nu fi stigmatizată și solidarizarea autorităților cu agresorul.**

Dinamicile unei relații violente sunt complexe. În medie, o victimă are nevoie de **8-9 încercări** până reușește să iasă dintr-o relație abuzivă.

[35] <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/eu-gender-based-violence-survey-key-results>

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Dependența financiară și emoțională, lipsa de încredere în sine, izolarea de prieteni și familie sunt doar câteva dintre motive. În literatura de specialitate, procesul emoțional prin care o victimă trece se numește “cercul violenței”.

După abuz și violență, există întotdeauna un moment în care agresorul reconciliază victima, își manifestă excesiv iubirea (complimente, cadouri etc) pentru a o convinge să nu iasă din relație.

Atașamentul față de agresor poate apărea inclusiv în timpul procesului legal, tocmai de aceea o victimă are nevoie de suport constant, mai ales din partea unor specialiști de tipul psihologilor specializați sau sensibilizați la violența pe bază de gen.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Lipsa de încredere a victimei în autorități este cauzată în mare parte de atitudinile sexiste și de blamare a victimei, explicate și mai sus. Prima reacție atunci când o victimă își expune abuzul este un factor determinat asupra modului în care aceasta va acționa ulterior. Alte cauze ale lipsei de încredere pot fi durata lungă a procesului, înțelegerea din partea autorităților mai degrabă pentru agresor decât pentru victimă, minimizarea experienței. Spre exemplu, într-un studiu privind violența psihologică[36], o supraviețuitoare a relatat:

“Da, am sunat la poliție, au venit, l-au amendat pe soțul meu cu 200 de lei și au spus că nu ne vor mai face nimic pentru că mâine ne vom împăca””.

O altă practică care descurajează victimele și scade încrederea în autorități este medierea, care este amintită de unul dintre respondenți ca exemplu de obstacol de care se lovesc victimele:

“Atitudinea polițiștilor, în special de la posturile de poliție rurală (se insistă pentru „împăcare”!)”

Este important de menționat că lipsa încrederii nu vine doar din experiența personală, ci și **percepția colectivă**. Comunicarea instituțională, declarațiile și acțiunile specialiștilor din sistem și cazurile ajunse în presă[37] conturează o imagine publică care va influența această încredere.

[36] “Dezvăluirea părții ascunse a aisbergului. Violența psihologică în Republica Moldova și România.”
<https://arcromania.ro/arc/documente/CercetareViolentaPsihologica.pdf>

[37] <https://www.digi24.ro/stiri/cazul-caracal-filmul-celor-doua-crime-trase-la-indigo-detalii-cutremuratoare-descrise-de-procurori-2370771>

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Frica și presiunea din partea agresorului sunt, de asemenea, probleme sistemice ce îngreunează accesul la justiție. Lipsa aplicării măsurilor de protecție existente descurajează femeile din a sesiza oficial. Spre exemplu, brățelele electronice nu sunt suficient folosite pentru a monitoriza electronic ordinele de protecție. Din 13.274 de ordine de protecție provizorii emise în 2024, doar în 944 de cazuri a fost dispusă măsura obligării agresorilor prin purtarea permanentă a unui dispozitiv de supraveghere[38]. Tot anul trecut au fost emise de către instanțe 13.151 de ordine de protecție, însă numai în 802 cazuri a fost dispusă măsura obligării agresorilor prin purtarea permanentă a unui dispozitiv de supraveghere[39].

Solidarizarea autorităților cu agresorul este un alt obstacol care descurajează victimele, conform respondenților. Această solidarizare apare ca o urmare a atitudinilor sexiste și lipsa înțelegerii în profunzime a dinamicii unei relații violente. Pentru a combate acest obstacol, este necesară pregătirea sensibilă la violența pe bază de gen.

[38] Conform răspunsului nr. 296.666/04.02.2024 Transmis de Poliție ca urmare a unei solicitări de informații formulată de Centrul FILIA în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public.

[39] Idem.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

LIPSA INFORMĂRII

O altă problemă identificată de respondenți este lipsa informării: **victimele nu își cunosc drepturile**. Apare ca un rezultat a lipsei campaniilor naționale de sensibilizare și informare și a unei educații sexuale în care persoanele tinere află despre consimțământ, semnele unei relații abuzive, ce drepturi au, ce pot face în astfel de situații.

Organizațiile neguvernamentale desfășoară constant campanii de informare, însă resursele acestora sunt limitate. Statul, prin instituțiile sale, este singurul organism care are responsabilitatea și resursele de a desfășura campanii la nivel național și a asigura o educație care să prevină și să combată violența pe bază de gen.

Cea de a doua întrebare deschisă a fost: *“Dacă ați asistat/reprezentat victime aparținând unor grupuri vulnerabile (ex. minorități etnice, comunitatea LGBTQIA+, persoane cu dizabilități etc.), ați observat bariere specifice în accesul acestora la justiție? Dacă da, atunci vă rugăm să detaliați mai jos.”*

În total au fost 47 de răspunsuri, dintre care 4 N/A, 9 respondenți au menționat că nu au reprezentat sau asistat persoane din grupuri vulnerabile, 12 au răspuns că nu au observat sau întâmpinat obstacole, iar **22 că da**.

Obstacolele întâmpinate au fost: **bariera lingvistică, prejudecățile rasiste, lipsa resurselor financiare, blamarea victimei și atitudinile homofobe sau transfobe**.

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

În ceea ce privește atitudinile rasiste și de blamare a victimei, un respondent a relatat:

*“Lipsa accesului la informații le face să nu știe cui să se adreseze, în cat timp, iar când au curaj să o facă, sunt umilite cel mai adesea de polițiștii care investighează cauza, renunțând uneori la a merge mai departe. **În cazul minorității roma, există o prezumție informală că victimele mint, că nu e treaba statului să intervină, sunt umilite și adeseori greșit îndrumate de polițiști.**”*

Observăm astfel că obstacolele întâmpinate sunt pe de o parte cauzate de lipsa de resurse materiale și umane, iar pe de altă parte de lipsa de pregătire și sensibilizarea a persoanelor din sistemul justiției care se traduce în atitudini sexiste, rasiste, homofobe, clastiste etc.

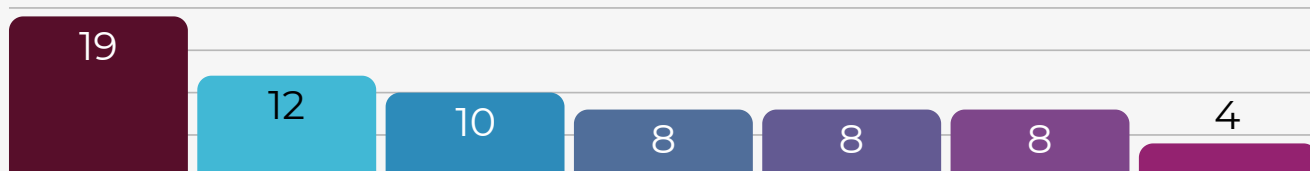
“Da, dar dacă acum mai bine de 10 ani în urmă barierele erau preponderent legislative și/sau administrative (încă perfectibile, desigur), în prezent sunt majoritar atitudinale (v. mentalitatea oamenilor din sistemul judiciar, cât și faptul ca nu se abțin să-și exteriorizeze opiniile în acord cu această mentalitate - probabil pentru că nici nu sunt formați profesional în acest sens, cât și pentru că nici nu există un mecanism sancționator eficient pentru asemenea manifestări).”

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

Ne-am dorit să aflăm prin acest chestionar și ce măsuri ar putea fi implementate. Astfel, cea de a treia întrebare deschisă a fost *“La momentul actual, ce considerați că ar fi necesar pentru a îmbunătăți accesul victimelor violenței sexuale la justiție și în ceea ce privește tragerea la răspundere a agresorilor?”*.

Au fost înregistrate 59 de răspunsuri, operaționalizate și categorizate. Cele mai des menționate au fost: **campanii de informare, prevenție și sensibilizare, pregătirea specialiștilor, un timp mai scurt de cercetare penală sau judecare a cauzei, sprijin financiar și servicii pentru victime (consiliere juridică și psihologică, adăposturi), educație sexuală și/sau juridică, înăsprirea pedepselor/pedepse mai mari și îmbunătățirea cadrului legal actual.**

- Campanii de informare, prevenție și sensibilizare
- Pregătirea specialiștilor
- Un timp mai scurt de cercetare penală sau judecare a cau...
- Sprijin financiar și servicii pentru victime (consiliere juridic...
- Educație sexuală și/sau juridică
- Înăsprirea pedepselor/pedepse mai mari
- Îmbunătățirea cadrului legal actual

4. PERSPECTIVELE AVOCAȚILOR

În mod natural, măsurile indentificare și propuse de către respondenți vin ca răspuns la obstacolele identificate ulterior.

Au fost, însă, câteva răspunsuri și mai specifice. Spre exemplu, un respondent a răspuns astfel:

“Apreciez că în cazul infracțiunilor împotriva libertății sexuale, împăcarea nu ar trebui să constituie o cauză de încetare a urmăririi penale. Aceasta atrage doar mai multe presiuni asupra victimelor fără o cercetare reală.”

Ca urmare a analizei răspunsurilor la chestionarul adresat avocaților, considerăm că obstacolele și provocările identificate în ceea ce privește accesul victimelor violenței sexuale la justiție pot fi adresate prin respectarea prevederilor Convenției de la Istanbul, pe care statul român și le-a asumat. Prin alocarea resurselor necesare, formarea profesioniștilor și dezvoltarea programelor de intervenție, se urmărește nu doar protejarea victimelor, ci și reducerea pe termen lung a fenomenului violenței. Asigurarea accesului la informații, servicii de asistență și adăposturi contribuie la crearea unui sistem de sprijin eficient. În ansamblu, aceste măsuri sunt esențiale pentru promovarea unei societăți mai sigure și echitabile.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Raportul de monitorizare oferă o imagine de ansamblu asupra principalelor date privind infracțiunile contra libertății și integrității sexuale (înregistrate de poliție, precum și cauzele aflate pe rolul parchetelor și instanțelor), serviciile accesate de victimele violenței sexuale, precum și un studiu exploratoriu privind perspectiva avocaților în ceea ce privește accesul victimelor la justiție. Principalele obstacole pe care le identificăm sunt deficiențe legislative și procedurale, probleme legate de accesibilitatea resurselor materiale (spații, servicii) dar și a resurselor umane în ceea ce privește pregătirea pe subiect, factori atitudinali și respectiv dinamica relațiilor bazate pe violență care adaugă un strat suplimentar pe umerii victimelor, dar nu în ultimul rând și accesul la informație atât în rândul victimelor, cât și al profesioniștilor (polițiști, procurori, judecători).

Dintre datele prezentate în raport, menționăm:

- În 2024 au fost înregistrate la poliție **1.271 infracțiuni de viol** față de 1.056 de astfel de infracțiuni (cu victime adulte) înregistrate în 2023.
- În 2024 au fost înregistrate la poliție **3.999 de infracțiuni de viol asupra unui minor**. În medie fiind vorba de 11 copii/zi care au fost victime ale violului.
- În anul 2024 au beneficiat de servicii la nivel național 12.985 de victime ale violenței domestice, dintre care 2.669 adulți (183 de bărbați și 2.486 de femei) și 10.316 minori (4.772 băieți și 5.544 fete). **Doar 534 de minori și 43 de adulți victime ale violenței sexuale au beneficiat de servicii la nivel național în 2024.**

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- 3.711 cauze privind infracțiunile de viol asupra unui minor, agresiune sexuală săvârșită asupra unui minor și determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori se aflau pe rolul parchetelor. **Dintre acestea, 1.112 cauze au fost soluționate în cursul anului trecut, 718 fiind soluționate prin clasare (65%).**
- Pe rolul parchetelor se aflau **4.884 de cauze privind infracțiunea de viol**. Dintre acestea, au fost soluționate 1.678 de cauze. 78% dintre cauzele de viol soluționate la nivelul parchetelor au fost soluționate prin clasare.
- **Doar 1 din 5 cauze de viol soluționate ajunge să fie trimisă în instanță.**
- 37 de cauze de viol și 27 de cauze de act sexual cu un minor au fost soluționate după împlinirea termenului de prescripție.
- 1.953 de cauze privind infracțiunea de viol se aflau pe rolul instanțelor în 2024, iar 1.101 dintre aceste cauze au fost soluționate în cursul anului trecut. **Durata medie de soluționare la judecata în fond este de 325,8 zile.**
- În anul 2023 se aflau pe rolul instanțelor de judecată, pentru toate stadiile procesuale, 1.648 de cauze privind infracțiunea de viol, din care au fost soluționate 1.022 de cauze. **Numărul persoanelor condamnate definitiv pentru infracțiunea de viol în 2023 a fost de 231 de persoane.**

Creșterea numărului de raportări la poliție privind infracțiuni contra libertății și integrității sexuale. Această tendință de creștere a numărului de raportări a faptelor de violență sexuală de la an la an poate indica un anumit nivel de conștientizare în rândul populației cu privire la diferitele forme de violență sexuală.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Nenumărate obstacole care descurajează victimele violenței sexuale. Deși există o creștere a numărului de raportări a faptelor de acest tip, **în continuare victimele violenței sexuale se lovesc de multiple obstacole** - lipsa acoperirii geografice și a finanțării publice continue și adecvate a serviciilor de sprijin pentru victimele violenței sexuale (consiliere psihologică, juridică), slaba pregătire a resurselor umane pentru o intervenție coordonată centrată pe victimă, prezența prejudecăților și stereotipurilor sexiste, rasiste sau clasiste referitoare la victime, lipsa resurselor financiare alocate de la bugetul local sau național pentru funcționarea Centrelor de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale, accesul deficitar la contracepție de urgență gratuită în caz de viol, lipsa informării privind drepturile victimelor și a pașilor pe care îi poate urma o persoană care a supraviețuit violenței sexuale, timpul îndelungat pentru urmărirea penală și judecarea cauzelor.

Accesul limitat la servicii pentru victimele violenței sexuale. Numărul extrem de mic de victime ale violenței sexuale (534 de minori și 43 de adulți) care au beneficiat de servicii raportat la numărul mare de plângeri înregistrate la poliție arată nevoia urgentă de intervenție a statului și de alocare a resurselor umane și financiare pentru a dezvolta și accesibiliza serviciile în domeniul violenței sexuale. Cele 10 Centre de Intervenție pentru Victimele Violenței Sexuale continuă să funcționeze fără alocare de fonduri publice și neavând personal specializat și dedicat funcționării acestor centre.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pentru a putea dezvolta politici publice coerente, care să răspundă nevoilor supraviețuitoarelor violenței sexuale, **este esențial să existe o colectarea detaliată și dezagregată a datelor** privind violența sexuală, având indicatori comparabili, de către toate instituțiile responsabile pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale, în acord cu prevederile Convenției de la Istanbul și cu recomandările GREVIO. În continuare nu putem ști câte femei și fete sunt victime ale infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale săvârșite în afara relațiilor de familie.

Rată ridicată de clasare a cauzelor privind fapte de violență sexuală. În ceea ce privește activitatea parchetelor, pentru a putea veni în sprijinul victimelor, **o analiză a diferitelor criterii de clasare a cauzelor privind violența sexuală este absolut necesară.** 78% dintre cauzele de viol soluționate de parchete în 2024 au fost soluționate prin clasare. Supraviețuitoarele violenței sexuale pot avea mai multă încredere în justiție atunci când tragerea la răspundere penală a agresorilor sexuali are loc într-un termen rezonabil și când numărul persoanelor condamnate definitiv pentru astfel de fapte va crește.

În urma acestor constatări, recomandăm autorităților naționale și locale să adopte următoarele măsuri:

- 1 **Alocarea fondurilor publice atât de la bugetul național, cât și local, corespunzătoare și continue pentru serviciile destinate victimelor violenței sexuale.** Statul și-a asumat responsabilitatea să asigure finanțarea adecvată și continuă a serviciilor de sprijin pentru victimele violenței sexuale, în acord cu prevederile Convenției de la Istanbul.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- ② **Dezvoltarea unor programe de sensibilizare și formare pentru profesioniști** (polițiști, procurori, judecători, avocați, psihologi, asistenți sociali, medici) în privința abordării sensibile la gen și a înțelegerii dinamicii victimă-agresor specifice violenței sexuale, cât și în ceea ce privește impactul traumei sexuale, pentru o gestionare eficientă a acestor cazuri și pentru a evita atitudinile sexiste, rasiste, clasiste, homofobe și de blamare a victimelor.
- ③ **Dezvoltarea și consolidarea unei intervenții coordonate a profesioniștilor în cazurile de violență sexuală, centrată pe nevoile victimelor**, pentru a evita retraumatizarea și pentru a asigura protecția imediată.
- ④ **Creșterea capacității instituțiilor statului prin investiții în resurse umane** pentru asigurarea unui volum de muncă echitabil și un termen rezonabil în ceea ce privește soluționarea cauzelor privind fapte de violență sexuală.
- ⑤ **Îmbunătățirea cadrului legislativ actual** prin armonizarea legislației cu prevederile Directivei 1385/2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.
- ⑥ **Includerea în curricula Facultăților de Drept a unui curs aprofundat privind violența de gen, cu accent pe violență sexuală**, pentru creșterea gradului de cunoaștere și sensibilizare a viitorilor profesioniști.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- ⑦ **Elaborarea unor rapoarte de monitorizare regulate de către Inspekția Judiciară, și analiza detaliată a jurisprudenței în domeniul violenței sexuale** pentru a identifica problemele existente în practica judiciară și posibilele soluții pentru consolidarea unor măsuri de sprijin în ceea ce privește accesul victimelor violenței sexuale la justiție și tragerea la răspundere penală a agresorilor.
- ⑧ **O mai bună informare privind diferitele forme de violență sexuală.** Implementarea unor campanii de sensibilizare și informare publică privind violența sexuală, drepturile victimelor și pașii legali pe care îi pot urma, precum și serviciile disponibile.
- ⑨ **Crearea unui sistem de colectare detaliată a datelor** pentru a monitoriza mai eficient fenomenul violenței sexuale și pentru a adapta politicile publice în funcție de nevoile reale ale victimelor.
- ⑩ **Consolidarea dialogului între autoritățile publice și organizațiile pentru drepturile femeilor,** organizații care se ocupă de prevenirea și combaterea violenței bazată pe gen pentru o mai bună înțelegere a nevoilor victimelor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

RAPOARTE

Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați. Raport de monitorizare a stadiului implementării strategiei SINERGIE 2021-2030. 2025. Disponibil la: <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2025/01/Raport-de-monitorizare-a-stadiului-implementarii-Strategiei-%E2%80%9ESINERGIE-2021-2030-pentru-anul-2023.pdf>

Asociația pentru Relații Comunitare (ARC) împreună cu Centrul FILIA și 7 organizații membre ale Coaliției Naționale Viața fără Violență. Dezvăluirea Părții Ascunse Aisbergului. Violența Psihologică în Republica Moldova și România. Disponibil la: <https://arcromania.ro/arc/documente/CercetareViolentaPsihologica.pdf>

Băluță, Ionela și Tufiș, Claudiu. 2022. Barometrul Violenței de Gen 2022. Violența împotriva Femeilor în România: Reprezentări, Percepții. Centrul FILIA. Disponibil la: <https://centrulfilia.ro/new/wp-content/uploads/2022/12/Barometrul-Violenta-de-Gen.-Romania-2022.pdf>.

Bragă, Andreea. 2023. Cum stăm cu drepturile femeilor? Raport de Monitorizare privind Violența de Gen. Centrul FILIA. Disponibil la: https://centrulfilia.ro/new/wp-content/uploads/2023/12/Raport-monitorizare-VIF_2023_Centrul-FILIA.pdf.

European Institute for Gender Equality. 2024. Gender Equality Index - Romania. Disponibil la: https://eige.europa.eu/modules/custom/eige_gei/app/content/downloads/factsheets/RO_2024_factsheet.pdf.

Factsheet. Centrul de intervenție pentru victimele violenței sexuale. Disponibil la: <https://mfamilie.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/07/Anexa-2-Centrul-IVVS-003.pdf.ault-children>.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

FRA, EIGE, Eurostat. 2024. EU Gender-Based Violence Survey – Key Results: Experiences of Women in the EU-27. Publications Office of the European Union, Luxembourg. Disponibil la: <https://fra.europa.eu/en/publication/2024/eu-gender-violence-survey-key-results>.

Institutul Național de Statistică. 2025. Tempo Online, JUS104D - Persoane condamnate definitiv pe categorii de infracțiuni, Infracțiuni contra persoanei - viol (ca infracțiune cea mai gravă în cazul persoanelor condamnate pentru mai multe infracțiuni).

Tempo Online, JUS103A - Cauze penale și civile ce revin spre soluționare unui judecător.

Raportul de evaluare GREVIO. 2022. Raportul de evaluare GREVIO (de referință) privind măsurile legislative și de altă natură care dau efect prevederilor Convenției Consiliului Europei, privind prevenirea și combaterea Violenței împotriva femeilor și violența domestică. Disponibil la: <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2024/04/Raport-de-evaluare-Grevio-RO.pdf>.

Recensământul Populației și Locuințelor 2021. Disponibil la: <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive/>.

Săsărman, Mihaela, coord. 2023. Raport de Monitorizare a Serviciilor Existente pentru Victimele Violenței Domestice și Agresori 2023. Disponibil la: <https://violentaimpotrivafemeilor.ro/wp-content/uploads/2023/07/RAPORT-SERVICII-VIF-2023.pdf>.

Special Eurobarometer 449. 2017. Special Eurobarometer 449. Disponibil la: https://data.europa.eu/data/datasets/s2115_85_3_449_eng?locale=ro.

Special Eurobarometer 544. Europeans' Attitudes on Trade and EU Trade Policy. Disponibil la: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2993>.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

UN. Human Rights Council, Report of the Working Group on Discrimination against Women and Girls, Aprilie 2021. Disponibil la: <https://docs.un.org/en/A/HRC/47/38/Add.1>.

UNICEF. 9 octombrie 2024. Over 370 million girls and women globally subjected to rape or sexual assault as children. Comunicat de presă. Disponibil la: <https://www.unicef.org/press-releases/over-370-million-girls-and-women-globally-subject>

LEGISLAȚIE

Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, disponibilă la: <https://rm.coe.int/168046253e>

Directive (EU) 2024/1385 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 on combating violence against women and domestic violence, disponibilă la: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj/eng>.

Legea 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, disponibilă la: <https://legislatie.just.ro/public/detaliidocument/44014>

Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, disponibilă la: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/109854>

ARTICOLE DE PRESĂ

7 Iasi. 18 iulie 2024. Vlad Rotaru, Viol într-un centru de plasament din Iași. Victima, o fată de 14 ani cu dizabilitate mentală. Disponibil la: <https://www.7iasi.ro/viol-intr-un-centru-de-plasament-din-iasi-victima-o-fata-de-14-ani-cu-dizabilitate-mentala>.

Digi24. 1 iunie 2023. Izabela Zaharia, Cazul Caracal. Filmul celor două crime trase la indigo. Detalii cutremurătoare descrise de procurori. Disponibil la: <https://www.digi24.ro/stiri/cazul-caracal-filmul>

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

HotNews. 5 noiembrie 2024. Andrei Georgescu, Cazul Bulai modifică legea: Sesizările privind hărțuirea sexuală nu vor mai fi clasate, ci trimise de îndată la poliție și parchet. Disponibil la <https://hotnews.ro/cazul-bulai-modifica-legea-sesizarile-privind-hartuirea-sexuala-nu-vor-mai-fi-clasate-ci-trimise-de-indaata-la-politie-si-parchet-1828311>

PressOne. 1 aprilie 2024. Laura Popa, Ce duce la omor „este faptul că femeile nu sunt informate îndeajuns”. Disponibil la <https://pressone.ro/ce-duce-la-omor-este-faptul-ca-femeile-nu-sunt-informate-indeajuns-interviu-cu-doi-sefi-din-politia-capitalei>.

NOTĂ FINALĂ

Datele statistice cuprinse în raport au fost obținute ca urmare a solicitărilor de informații adresate de Centrul FILIA în conformitate cu Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, către următoarele instituții:

- Inspectoratul General al Poliției Române
- Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
- Ministerul Justiției
- Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați
- Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
- Spitalul Universitar de Urgență București și Spitalele Județene de Urgență din Bacău, Constanța, Craiova, Piatra Neamț, Sibiu, Târgu Mureș, Timișoara, Slobozia și Satu Mare.

Pentru informații suplimentare referitoare la datele colectate și cererile depuse, vă invităm să ne contactați la adresa de email office@centrulfilia.ro.